

Mesečna mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797; Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2058 Izhaja vsak dan s jutraj, razen posejdeljka in dneva po prazniku

Slovinci in morje

Ta teden bo glavno mesto Slovencev, naša Ljubljana, zopet ardišče pomembne manifestacije, tokrat kongresa Jadranske straže ter vseh prireditev, ki so s tem kongresom v zvezi.

Ni zgolj naključje, da si je Jadranska straža izbrala prav Ljubljano za svojo največje letošnje prireditev, saj je že iz števil, ki smo jih pred nekaj dnevi objavili, razvidno, da je ideja Jadranske straže, izražena v geslu »Čuvajmo naše morje«, zasidrana v vsej državi, najbolj pa v Sloveniji in to celo bolj, kakor v Dalmaciji sami in krepkeje, kakor v Belgradu ali Zagrebu. Razširjenje Jadranske straže, propaganda za morje, ljubezen do vsega, kar je z morjem v zvezi, v Sloveniji ni umetno delo in ni le navidezno, temveč ima globlje psihološke in etične, predvsem pa gospodarske korenine. Nikdar Slovenci nismo pozabili, da smo prav za prav obmorski narod. Čeprav so nas nove državne meje politično oddaljile od morja, toda naša zapadna narodnostna meja je konec koncev le morje in na našem narodnostnem zemljevidu je točno označena vsa dolga črta slovenske obmorske obale. Tik pred koncem vojne nam je poslal češki pesnik Peter Bezruč pozdrav, ki se je pričel takole: »Vi Slovenci, ki držite v rokah morje...« To prepričanje, ta zavest obmorskega naroda nam je globoko zapisana v dušah in po ustanovitvi Jugoslavije ni propaganda za morje nikjer našla ugodnejših tal, kakor pri nas. Smo sicer brez neposredne zveze z morjem po svobodnih slovenskih tleh, toda v utehu nam je, da so drugi Jugoslovani, predvsem Hrvatje, obdržali svojo obal in jo krepko držijo. Pomažamo pa jim tem rajši tudi mi Slovenci.

Naša tradicija je bogata s spominov na morje. Naša narodna pesem poje o njem, naše gospodarske zveze so ves srednji in novi vek vodile na morje in ugotovimo naj le, da je Ljubljana pred zgradbo južne železnice, torej še pred sto leti bila eno najbogatejših mest bivše Avstrije, to pa vse zaradi trgovine z morskimi pristanišči, predvsem s Trstom. Časi so se seveda spremenili, toda Ljubljana se je vedno znala reorientirati, da je obdržala zvezo z »morja široko cesto«, o kateri poje naš največji pesnik. Tik pred vojno smo bili še v položaju, da največje slovensko mesto ni bila Ljubljana, temveč pristanišče svetovnega pomena, to je Trst.

Povojnne razmere so nas prisilile, da iščemo nova pota. Ako bi bili Slovenci povsem odtrgani od morja, bi izgubili ogromno, tako v gospodarskem kakor tudi v političnem oziru, kratkoročno, padli bi v svoje veljavi kot narod za mnogo stopenj. Toda tudi v novi državi, v Jugoslaviji, smo že ponovno dokazali svoje kvalitete obmorskega naroda. Kakor so bili pod Avstrijo Slovenci poleg Dalmatincev najboljši mornarji, pa tudi dobri trgovci na morju, tako je Slovenija dala v kratki dobi obstoja Jugoslavije že nešteto prvostopnih članov vojne in trgovinske mornarice. Sloveniji se je posrečilo, da je navezala gospodarske stike z našim jugoslovanskim morjem, od česar imata oba korist. Pristanišče Sušak, Bakar in druga obmorska mesta ne bi nikdar doživela tako velikega razvoja, ako bi ne bilo Slovenije. Saj se pripete časi, ko slovenski les do zadnjega napolni sušaka pristanišče. Isto je z izdelki industrije in rudarstva, ki jih tudi mnogo izvažamo čez morje. Veliko korist ima dalje morskla obala od Slovenije v turističnem oziru. Saj so na morju letovišča, ki živijo skoraj izključno od Slovencev. Pri tej priliki naj se spomnimo le velikega in zaslužnega propagatorja za morje, pokojnega ravnatelja dr. Böhma, ki je bil eden prvih učiteljev jugoslovanske pomorskega naraščanja in katerega glavna zasluga je, da veže sedaj Slovenijo in jugoslovanske obmorske pokrajine tolikšno ljubezen in toliko skupnih interesov. Omenjamo dalje še druge koristi, ki jih imata Dalmacija in Hrvaška Primorje od Slovencev. Znano je, koliko pridelkov izvozijo Dalmatinci k nam: vino, olje, čimdalje več rib, sadje, za vse to je Slovenija izvrstnen in zanesljiv kupec. Obratno pa je tudi res, da Slovenija mnogo proda v Dalmaciji, zlasti industrijskih izdelkov. Pa še bolj bi se dala razviti medsebojna trgovina.

Očitno se koristi, ki jih ima Slovenija od zveze z morjem in umeven je zato njen trud, da te zveze čimdalje zboljša. Morje, to je okno v svet in od tega okna se Slovenci odprli ne damo. Zato je naše življenjsko vprašanje, pa tudi vprašanje vse države, da dobi Slovenija čimprej in čim ugodnejšo zvezo z morjem. Stalno bomo Slovenci zahtevali, da dobimo železniško zvezo med Ljubljano in Sušakom in tudi najkrajšo zvezo med Mariborom in Sušakom. Ta zahteva ne bo tako dolgo prenehala, dokler ne bo izpolnjena. Sicer je bila ta železnica že zakonjena in je država že prešla posojilo zanjo, toda zadeva je žal tedaj propadla, zato pa še dolgo ni prenehala biti aktualna. Slovenci bomo to progo prav gotovo izbojevali, ker poprej ne bomo odnehali. Prvi znaki, da postaja država tej slovenski zahtevi naklonjena, so že tu. Dela za zgradbo železnice št. Janž—Sevnica so razpisana, ta proga pa predstavlja izredno važno izpopolnitev zveze Slovenije z morjem, zlasti štajerske.

Druge velika zahteva pa je avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak. Za to cesto govorje že turistični interesi vsega jugoslovanskega Primorja, ker bi se po njej iz Srednje Evrope vsejalo vsako leto v Dalmacijo na tisoče avtomobilov. Pa še drugi interesi države in Slovenije, ki jih tu ne kaže navajati, govorje, da mora Slovenija to cesto čimprej dobiti, povrh tega pa se mora popraviti še sedanja cesta, ki sicer pomenja velik ovinek. Neznosno je misliti, da mora Ljubljančan, ki hoče potovati z železnico na Sušak ali še naprej, napraviti velikanski ovinek čez Zagreb. Pa tudi za prevoz blaga iz Slovenije in v Slovenijo je ta železnica velikankega pomena in moremo trditi, da bi slovenski kmeti sedanjo krizo svojega gospodarstva pol lažje prenašali, ako bi imeli železniško zvezo z morjem, po kateri bi se dali pridelki, kakor les, živina, mleko, mlačni izdelki in drugo mnogo lažje vnovčevati.

Zato je prav, da se geslo »Čuvajmo naše morje« druzi hkrati s klicem »Zahtevamo zvezo Slovenije z morjem!« Z željo, da bo kongres Jadranske straže ponovno pomaknil to vprašanje, ki mu je posvečena tudi razstava Jadranske straže na septembrskem velesejmu v Ljubljani, naprej, pri srčno pozdravljamo sedanje zborovalce v Ljubljani.

V odgovor kulturnemu boju narodnih socialistov

Sklepi katoliških škofov Nemčije

Navodila duhovnikom, vernikom in katol. društvom - Spon:enica Hitlerju

Posvetovanja vsakoletne konference nemških škofov v Fuldi so se letos končala s štirimi važnimi dokumenti. Prvi je pastirska okrožnica na vse nemške katoličane, drugi predstavlja navodila škofov duhovnikom, tretji je namenjen katoliškim društvom, četrti pa je spomenica na državnega kanclerja Hitlerja.

Boj za verske temelje

Okrožnica vsem vernikom, ki je bila 1. septembra tudi s prižnice prebrana, pravi, da je številno sovražnikov krščanske vere in katoliške Cerkve v Nemčiji naraslo na legijon. Ljudje, ki sploh ne poznajo katoličanstva in njegovih nauk, se čutijo poklicane, da o njem sodijo in ga obsojajo. Vse zmore, ki so se v toku dveh tisočletij pojavile proti krščanstvu, so zopet oživele in se očitajo Kristusovi veri. Vse taji jo in trdijo, da Jezus Kristus ni več resnica in življenje, da papeštvo oziroma Cerkev ni od njega ustanovljena in da se mora nemški narod združiti v narodni cerkvi, ki ne bo poznala Rima. Čeprav so nasprotniki med seboj razcepljeni, so edini v tem,

da ne gre za posamezne verske in moralne resnice, ampak da gre za verske temelje same, ki jih je treba v sreču naroda izpodkopati. V prvi vrsti gre proti Rimu in rimsko-katoliški veri.

Katoličanom ni več dovoljeno, da bi se javno branili bodisi ustmeno bodisi po tisku proti napadom, ki so naperjeni zoper njihovo vero, in svoboda tiska je tako zelo omejena, da listi, ki so bili prej katoliški, ne smejo več prinesati verskih člankov in so večkrat celo prisiljeni, da prinašajo izjave, ki so naravnost proti veri naperjene. Zato so škofje primorani,

da katoličanom prepovedajo brati liste in knjige ter poslušati predavanja oziroma govore, v katerih se katoliška vera in Cerkev zasramuje in je in se postavljajo naravnost bogokletne trditve. Kadar zakoni države pridejo v nasprotje z naravnim zakonom in pravico ter z božjo zapovedjo, potem se je treba držati načela: da je treba Boga bolj poslušati nego ljudi.

Obnova samo na božji veri

Nameravano delo obnove nemškega naroda se bo posrečilo le, če se bo gradilo na božji veri. Ta vera oznanja moralni zakon, ki je brezpogojno veljaven za vsakogar in za vse in ima svoj najjedrovitelj izraz v desetih zapovedih božjih ter se ne spreminja z menom časov in narodov. Obsojamo vsak zločin in vsako dejanje zoper državne zakone, ki obstojajo po pravici, obsojamo pa prav tako hinavski napuh, s katerim se pristašem stranke vse dovoljuje in vse odpusti ter pogrnja s plaščem molka, dočim se pregrehe posameznih katoličanov štejejo v zlo vsej nemški katoliški skupnosti.

Obramba morale v zakonu

Važno je tudi vprašanje zakonske morale. Tak, kakršen je zakon, tak je ves narod oziroma, če med zakonci ni pravih odnosov, je to znamenje obolenosti vsega naroda. Zakonske postavbe katoliške Cerkve so bile vedno narekovane tudi od skrbi za čistost krvi oziroma za pravo družino, ki naj bi rodila dedno zdrave otroke, kolikor je to sploh mogoče. Toda bilo bi moralno pogubno, če bi se zakon gledal samo pod vidikom ohranitve čiste rase.

Pošasno umiranje naroda se ne more zadržati s policijskimi odredbami in kazenskimi zakoni, ampak narod bo fizično zdrav in plodovit v prvi vrsti, če ga bo vodila moralna moč vere in duha.

Cerkev in politika

Največ napadov na vero in posegov v območje Cerkve se zgodi pod pretežo, da vera ne sme imeti nižesar opraviti s politiko, ker da je zasebna zadeva. Spričo tega se moramo vprašati, zakaj se toliko zameri duhovnikom, ki baje posegajo v področje države, zakaj pa nihče ne napada politikov, ki se vmešavajo v zadeve vere in moralstva. Pod političnim katolicizmom je mogoče razumeti vse — tako zelo je raztegljiv. Kmalu se bo vsaka procesija in vsako zvonjenje tolmačilo kot izraz političnega katolicizma. Spričo tega je treba reči, da človek ne more biti v štirih stenah svojega doma kristjan, na cesti, v društvu ali na javnem shodu pa pogan.

Nato se pečajo škofje s peregim vprašanjem šole in mladinskih organizacij, ker je, kakor znano, danes nemška državna šola po učiteljih že skoraj popolnoma razkristjanjena oziroma se v

Zasedanje Sveta Zveze narodov

Madjarska spomenica v Ženevi

Zahteva po vojaški enakopravnosti

Budimpešta, 4. sept. AA. Po zapuhnih poročilih namerava madž. vlada na današnjem sestanku Sveta Zveze narodov predložiti spomenico o madžar. vojaški enakopravnosti. O tem vprašanju je imela posvete z avstrijsko vlado, da bi mogli obe vladi nastopiti enotno. Avstrijska vlada naj bi danes istočasno izročila podobno spomenico o vojaški enakopravnosti avstrijske republike. Končna odločitev madžarske vlade bo odvisna od stališča Avstrije.

njej učijo vsi predmeti v duhu novodobnega nacionalističnega poganstva, kar se tiče katoliških verskih šol, pa režim z vsemi silami dela na to, da bi starši svojih otrok sploh več ne vpisovali v konfesionalno šolo. Nasproti temu izjavljajo škofje, da je tam, kjer se pouk vrši v brezverskem duhu in kjer se stari in novi testament napada kot čidovski strup, naloga matere, da verski pouk nadomestuje doma. Tudi so katoliški starši dolžni, da v primeru, kjer se na državni šoli poučuje v duhu poganstva, svoje otroke vpišejo v versko šolo.

Mladinske organizacije

Ista načela veljajo glede mladinskih organizacij. Starši stojijo pred hudim sporom s svojo lastno vestjo, ker jih silijo, da svoje otroke obvezno pustijo v mladinske organizacije, ki se vodijo po načelih poganstva. Hvala Bogu, je treba pohvaliti katoliške mladinske verske organizacije, da ostajajo neomajno zveste svojemu verskemu prepričanju in se ne bojijo nobenih groženj in irtev. Treba je zavrniti ostudno kleveto, da so komunisti

ponudili katoliškim mladcem zvezo proti fašizmu. Na vsak način

so starši dolžni, da svoje otroke pošiljajo v društva, v katerih se versko pripranje spušča, v katerih se moralna čistost ne ogroža in v katerih se izpolnjuje zapoved posvečevanja nedelje in praznikov ter se ne napadajo Cerkev in duhovščina ter se ne dela sila vesti. V vsakem primeru pa morajo katoličani ostati mirni in vsako svoje dejanje dobro premisliti, ker katoličani niso revolucionarji in se ne upirajo s silo.

Pastirsko pismo konča z besedami: »Toda naj je obzorje še tako temno, v temi sveti luč nerazdružne zveze nemških škofov s sv. očetom v Rimu in pa dejstvo, da so nemški škofje vsi eno srce in ena duša. Nas ne skrbi usoda Cerkve, kateri je od Boga samega zajamčeno, da je peklenska vrata ne bodo premagala, ampak nas je skrb za našo domovino. Katoliška Cerkev je premagala staro poganstvo in bo premagala tudi novo. Toda nevarnost je, da bi v posameznih deželah, ki bi v uri preizkušnje odpovedale, ugasnila luč vere.«

Navodila duhovščini

V navodilih duhovščini sporočajo škofje, da so poslali osebno spomenico državnemu kanclerju, kjer ga opozarjajo na sistematično gonjo zoper duhovnike in zahtevajo zaščito, katero jamči Cerkev in duhovščini od nemške države slovesno podpisani koncordat. Državnega kanclerja tudi opozarjajo, da je popolnoma proti njegovim lastnim načelom v verskem pogledu kakor tudi proti najelementarnejši pravici,

če se preganja krščanstvo, ki ga hočejo popolnoma izbrisati iz javnega življenja, nasprotnikom krščanstva pa se daje v javnosti popolna svoboda, da se izdejavlje, kakor se hočejo, dočim se hoče katoličanom celo to zabraniti, da bi nosili kakršnokoli javni znak svoje verske pripadnosti.

Škofje govorje o denunciantih, ki jih povsod mgolji in ki pazijo, kaj duhovnik govori na prižnici, na cesti ali pa v drugih javnih prostorih, in ki mu sledijo kamorkoli. Zato naj du-

hovniki skrbno pazijo, kaj govorje bodisi na prižnici bodisi v šoli ali v zasebnih razgovorih. Oni naj pobijajo samo zmojo in laž in naj se ne obračajo zoper osebo. Tudi morajo biti pripravljene, da bodo morali dati za vsako besedo odgovor pred javno oblastjo. Zato naj opuščajo vse, kar bi se, čeprav zlobno zavito in proti govornikovemu namenu, moglo tolmačiti kot kakšno nasprotje proti obstoju državi in redu ter nositeljem državne oblasti.

Oblast pa se mora zavedati, da kadar škofje ali duhovniki oznanjajo po svoji dolžnosti večne resnice in jih branijo, vršijo svoje duhovsko poslanstvo, niso pa vođeni od kakšnega teženja po politični moči. Krivica je,

če tisk napada celo celibat, spoved in najnežnejše dogme Cerkve, ki so ljudstvu svete, medtem ko obstoja čl. 5 državnega zakona, to je koncordata, ki štiti dobro ime in osebo duhovnika in svetost verskih resnic.

Abesinija pred Zvezo narodov

Mnogo „časnikaŕjev“, ki pa so le detektivi

Zeneva, 4. sept. e. Delo se je v Zenevi začelo že navsezgodaj. Celu noč so se vršila važna posvetovanja med Zenevo in Aix les Bainsom, kjer je angleški ministrski predsednik Baldwin pozno v noč konferiral z lordom Edenom. Lord Eden se je dopoldne vrnil v Zenevo in takoj obiskal Lavalu na njegovem stanovanju. Današnji sestanek med obema pa je bil zelo kratak in je trajal komaj 20 minut. Lord Eden je na tem sestanku obljubil Lavalu, da mu bo popoldne prinesel besedilo svoje izjave, ki jo bo na javni seji Sveta Zveze narodov podal popoldne v imenu angleške vlade.

Takoj nato je francoski zunanji minister Laval sprejel poljskega zunanjega ministra Becka, nato pa še Litvinova. S tema dvema državnikoma je Laval obravnaval predvsem vprašanja, ki se tičejo politike na vzhodu Evrope. Svoje poročilo je Laval naslonil predvsem na stališče, ki so ga države Male zveze izrazile v komunikciju, ki je bil sprejet na Bledu koncem avgusta. Posebno posvet z Litvinovim je trajal zelo dolgo.

Kakor napovedano, je popoldne prišel k Lavalu lord Eden in mu prinesel izjavo. Kmalu nato se je izvedelo, da je angleška izjava zelo pomirljiva, dasi se v tej izjavi lord Eden bavi predvsem s konferenco treh velevis, ki se je nedavno razšla brez uspeha v Parizu, vendar nikjer ne očita Italiji prehudo njenega odklonilnega stališča do angleških koncesij. Laval je sprejel angleško izjavo tudi za svojo in bo na popoldanski seji Sveta ZN govoril v prav istem smislu, kakor lord Eden.

Seja Sveta ZN je bila napovedana za pol 5. uro popoldne. Okoli palače ZN se je zbrala velika množica ljudi, ki je opazovala prihod posameznih delegatov. Ko se je pripeljal Laval, ga je množica pozdravljala z vzkliki: »Zivijo Laval!« Trenotno zasedanje Sveta ZN pa ima to posebnost, ki je letos postala zelo opazna. Opazilo se je namreč, da kroži v notranjosti palače vse polno čas-

nikarjev, katerih pa več kot polovica stalnih časnikaŕjev-apologetov ZN ni prav nič poznala. Kmalu je postalo jasno, da ti časnikaŕji niso nič drugega kot detektivi, ki so časnikaŕji v toliko, da lahko iz časnikaŕske lože šteti svoje varovance. Vseh teh časnikaŕjev je nad 400, dasi je znano, da v Zenevo na redna zasedanja vsa Evropa ne more poslati več kot 100—150 diplomatskih delegatov.

Seja Sveta ZN se je začela ob pol 5. Uvodna seja je bila tajna in je trajala samo 20 minut. Na tej tajni seji je bilo sklenjeno, da se začne takoj s splošno obravnavo spora med Italijo in Abesinijo. Svetu ZN predseduje tokrat argentinski poslanik v Bernu. Prvi je govoril lord Eden, ki je podal predzgodovino vsega spora in pojasnil, zakaj konferenca treh velevis v Parizu ni uspela. Za njim je dobil besedo francoski zunanji minister Laval, ki se govori, ko to poročamo.

Standard Oil na umiku?

Pariz, 4. sept. AA. Havas poroča iz Washingtona: Zastopnika družbe »Standard Oil Co of New York« Walter, predsednik upravnega odbora, in podpredsednik Duncas sta obvestila zunanjega ministra Corbella Hulla o petrolejski koncesiji v Abesiniji. Izjavila sta, da je abesinske koncesija last omajne družbe in z njo zvezane »Vacuum Oil Co.« nominalni lastnik koncesije je novoustanovljena družba »African Exploration and Development Corporation«.

Pri razgovoru s omenjenima odličnima zastopnikoma petrolejske industrije je zunanji minister Hull izjavil, da bi stvar s te koncesije mogla povzročiti resne mednarodne zapletljive in da ni pretirano reči, da bi mogla ta koncesija postati nevarna za svetovni mir (ker bi potegnila Anglijo v borbo za Abesinijo. Op. ured.).

Walter in Duncas sta nato stopila v zvezo s svojimi poslovnimi prijatelji in po razgovorih s njimi sporočila zunanjemu ministru, da so pripravljeni odredi se tej koncesiji in sporočiti abesinski vladi, da se odpovedo dobljenim ugodnostim.

Zunanji minister Hull je takoj nato brezštedno obvestil o tem predsednika Roosevelta. Predsednik je pooblastil ministra, da sporoči prizadetim osebam, da ga je njihov sklep, da se odpovedo koncesiji, zelo razveselil, češ, da je to vprašanje utegnulo popolnoma sklatiti razgovore, ki se pravkar vrše za sklenitev miru.

Pojasnilo abesinske vlade:

„Pravica neodvisne države“

Addis Abeba, 4. septembra. AA. Tukajšnji italijanski poslanik ni opravil nameravane demarše radi petrolejske koncesije, ki je bila podeljena znani angleško-ameriški petrolejski družbi.

Abesinska vlada je objavila uradno poročilo, da je pripravljena podeliti otajne vse tujim tujincem in finančnim podjetjem, ki bi hotela delovati v Abesiniji pošteno in brez političnih ciljev. Poročilo navaja dalje, da Abesinija ni sodelovala pri pogodbah iz leta 1906 in da je to sporočila tudi leta 1925 tedanjemu italijanskemu ministru za zunanje zadeve in izjavila, da bo odklonila vse pristane koncesije in da jih bo podeljevala samo na podlagi svoje proste volje. Poročilo naglasja na kraju, da so vsi podpisniki pogodb iz leta 1906 prevzeli obvezo, da bodo jamčili za neodvisnost in nedotakljivost Abesinije.

Ko je abesinska vlada dala koncesijo ameriški družbi, je torej ravnala v zavesti svojih popolnih suverenostnih pravic. Ta koncesija ima popolnoma gospodarski značaj in bo pripomogla k razvoju države. Vlada dodaja, da je tudi dostojno lokalno politiko in odpirala svojo državo na stežaj tehničnim in finančnim strokovnjakom, ki so delali brez političnih namenov. Podeljena koncesija nikakor ne nasprotuje pogodb iz leta 1906. Vlada Velike Britanije ni prav nič zapletena v

podelitev te koncesije ameriški družbi, ne neposredno ne posredno.

Italija že v Abesiniji

Addis-Abeba, 4. sept. AA. Po vesteh iz Dire-dare se zdi, da so popolnoma resnične večerjanje vesti, po katerih je neki italijanski oddelak osem tisoč mož prekorščil abesinsko mejo in pogajal v bag pleme Dandilem ob italijanski Eritreji. V vasi okoli Dire-dare prihajajo neprestano begunci; zato mislijo, da bo vendarle res, da so italijanske čete prekorščile abesinsko mejo, čeprav uradno to demantirajo.

V Addis-Abebi je množica napadla italijanskega inženjerja Marizana na ulici in razbila s kamenjem okna njezovega stanovanja, in okna na stanovanju drugega italijanskega inženjerja Zerija. Italijanski poslanik je protestiral pri abesinski vladi in izjavil, da ne bo odgovoren, če se bodo Italijani v bodoče sami legitimitno branili.

Domači odmevi

Prpriprave za kraljev rojstni dan

Belgrad, 4. sept. m. Na Banjici je bila danes pokušna revija čet belgrajske garnizije za veliko revijo vseh čet, ki bo na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra. Zaključna pokušna revija, ki jo je belgrajska garnizija izvršila pred sedem glavnega generalstaba, armadnim generalom Ljubomiro Maričem, je nadvse dobro uspela. Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. bo v prestolnici velika baklada po vseh večjih ulicah.

Belgijski poslanik dr. A. Korošcu

Beograd, 4. sept. m. Zastopnik predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra g. dr. Anton Korošec je ob priliki svečanega rekvijema, ki je bil v Belgradu v katoliški cerkvi za blagopokojno belgijske kraljice Astrid, dobil od tukajskega belgijskega poslanika zahvalo naslednje vsebine: G. predsednik! Tragična smrt Nj. Vel. kraljice je povzročila v vsej Jugoslaviji veliko žalost, ki jo potrjujejo globoki izrazi simpatije, ki so mi bili poslani od vseh strani v trenutku, ko so me moja zemlja še enkrat potopila v vsej svoji boli. Ti izrazi sozolja so mi zelo dragi, predvsem pa Vaše ekscelence in članov vlade, ki so mi presunili srce.

Čast mi je izjaviti Vaši ekscelenci mojo globoko žalost zaradi osebne udeležbe na svečanem rekvijemu, ki se je vršil za pokojno dušo moje nesrečne vladarice in Vas naprosam, spoštovani gospod predsednik, da ste tolmáč moje zahvale pri članih vlade, ki so mi s svojo navzočnostjo nudili uteho v teh težkih urah. Istolako bom zelo hvaležen Vaši ekscelenci, če boste hoteli izraziti mojo zahvalo tudi gg. uradniškom zunanjega ministrstva in ravnateljstva protokola.

Sprejmite, spoštovani g. predsednik, zagotovilo mojeg visokega spoštovanja. — Grof Romre de Vichny.

Veliki križ častne legije za dr. Milana Stojadinovića

Pariz, 4. septembra, AA. V zvezi z obiskom predsednika jugoslovanske vlade dr. Milana Stojadinovića v Parizu je predsednik francoske republike odklical dr. Stojadinovića z velikim križcem častne legije, jugoslovanskega poslanika v Parizu dr. Milorada Purića z redom častne legije 2. stopnje, kabinetnega šefa jugoslovanskega zun. ministra Dragana Protića z redom častne legije 4. stopnje.

Prekmurci pri min. dr. Krecku

Belgrad, 4. sept. m. Danes je prispela semkaj deputacija iz Murske Sobote, ki sta jo tvorila Župan g. Hartner ter notarski kandidat Bajlec. Deputacija je bila danes sprejeta pri ministru brez portfelja dr. Mihi Krecku zaradi otvoritve V. razreda na murskookoški gimnaziji. V. razred te gimnazije naj bi se zaenkrat otvoril kot samoupravni razred. V tej zadevi je minister brez portfelja dr. Miha Krek interveniral pri prosvetnem ministru Dobrivoju Stosiću ter je pri njem tudi izposloval, da je bila omenjena deputacija pri prosvetnem ministru takoj sprejeta. Ob tej priliki sta murskookoški župan Hartner in notarski kandidat Bajlec dobila od prosvetnega ministra zagotovilo, da se bodo izdala vsa potrebna dovolila za otvoritev V. razreda na gimnaziji v Murski Soboti.

Konference poslancev

Belgrad, 4. sept. m. V teku današnjega dne sta tu bili dve konferenci narodnih poslancev, ki so se sklicali njihovi voditelji. Tako je sklical konferenco svojih prijateljev bivši ministar za gozdove in rudnike Ignjat Stefanović. Konferenca njegovih prijateljev je v dvorani finančnega odbora narodne skupščine. Prisostvovali so ji sledeči narodni poslanci: Ignjat Stefanović, dr. Kosta Kumanudi, Zaka Rafajlovič, Mitoje Perič, dr. Aleksander Miovič, Mitoje Rafajlovič, Borisavljivič, Veličkovič, Kuriovič, Mitoje Lazarevič, Veleja Ačimovič, Momčilo Sokić, Joca Georgijević, dr. Jovan Ačimovič, Velimir Jojič, Novica Popović, Vukašin Spasojevič, Dušan Milošević, Milan Bažalj, Milorad Veselinović, Aleksander Stanković, Milovan Glušević in Radoje Jovič. Pel poslanec, prijatelj Ignjata Stefanovića, se je opravičilo. Na konferenci so govorili o političnem stanju.

Istočasno kakor v narodni skupščini je bila konferenca tudi na stanovanju bivšega notranjega ministra Velimira Popovića. Za to konferenco je Popović razposlal okoli 120 vabil. Vabilu pa se je odzvalo samo 43 poslancev. Navzoči so bili bivši pravosodni ministar dr. Kojič, senator Milutin Dragović, poslanec in bivši tajnik narodne skupščine Jevremović, Hija Mihajlovič in drugi. Tudi na tej konferenci so govorili o političnem stanju.

Tukajšnja politična javnost gleda v teh konferencah članov JNS, ki se vrše kar na treh mestih, in to na dveh v Belgradu in na enem v Splitu odnoso na Hvaru, popolno razsulo JNS. Da vlada v tej stranki popolno razsulo, je pač najboljši dokaz, da zborujejo ločeno člani ožega in glavnega odbora te stranke. Tako sklicuje glavni tajnik JNS dr. Kramer konferenco na Hvaru, dočim zbiruje v Belgradu blažajnik te stranke Hija Mihajlovič s svojimi ožimi somišljeniki.

Belgrad, 4. sept. m. V ministru za telesno vzgojo naroda se neumorno dela na ustanovitvi visoke šole za telesno vzgojo v Belgradu. Ta šola bo verjetno odprta že 1. novembra 1935.

Ljudstvo se je oddahnilo

Glasilo K. S. K. Jednote, v Clevelandu je 13. avg. prišlo daljši dopis iz Slovenije o vltu, ki ga je na javnost napravilo imenovanje vlade g. Stojadinovića in dr. Ant. Korošca. Pismo je pisal nekdo iz Slovenije svojemu sorodniku v Ameriki. »Veseloje slovenskega naroda ob evharističnem kongresu bo toliko večje — pismo nosi datum 25. jun. — ker je na kresni dan postal dr. Korošec notranji ministar in s tem dobil skoraj najvažnejše ministristvo države. Zelo smo se oddahnil, ker upamo, da bodo zdaj zavladale bolj pravične in znosne razmere. Sedanjí ministrski predsednik dr. Stojadinović je dober prijatelj dr. Korošca, zato mu je zapul tako važno ministristvo. Vsi iskreno želimo, da bi ta vlada imela dolgo časa v rokah vodstvo države, ker bo treba popraviti ogromno krivice, ki so jih prizadeli prejšnji nasilni režimi. Jevtičeva vlada je morala odstojiti radi grdih napadov na nadškofa dr. Bauerja in katoliško duhovščino in na Hrvate. Sedanja vlada ima nalogo, da Hrvaté ponuri in pripravi vse potrebno za nove volitve, ki pa seveda še ne bodo prav kmalu; bodo pa porazne za dosedajni režim.

Pričakuemo, da bo ta vlada preuredila razmere na banovinah. Tu omenja dopisnik, kako so nekateri, ki so imeli tedaj oblast v rokah, hoteli nagajati organizaciji evharističnega kongresa. Od nove vlade pričakujejo, da bo dala podporo našim podeželskim hranilnicam, v katerih je ves promet zastal, ker nimajo denarja. Z imenovanjem nove vlade je napravljen velik korak naprej; upamo, da se ne vrnejo več v razmere, v katerih smo toliko časa zdihovali. Razpoloženi med narodom je po imenovanju vlade zelo optimistično.

Kaj se obeta Pohorcem

Obzore napoveduje, da se bodo morale likvidirati vse majhne politične skupine, ki so se osnovali iz disidentov zemljoradniške in demokratske stranke, kakor hitro nastopijo povsem normalne politične razmere. Ista usoda bo zadela tudi poborce ter vse ostanke JNS, ker je bila njihova tvorba umetna in so se vzdrževale lahko samo v izrednih političnih razmerah.

Razhroj zemljoradnikov

Bivša zemljoradniška stranka doživlja ludo krizo. Danes je že razbita v štiri skupine, izmed katerih vsaka poudarja, da je ona edina prava predstavnica zemljoradniškega gibanja. Oficijelni vodja stranke je ostal Jovan Jovanović, ki se je pridružil združeni opoziciji. Ta sestoji iz bivše demokratske stranke, ki jo vodi Ljuba Davidović, iz bivše hrvatsko-seljake stranke, ki jo vodi dr. Maček in bivše samostojne demokratske stranke (Vilder) in zemljoradniške stranke. Združena opozicija je pri volitvah nastopila skupno, medtem ko se je del zemljoradnikov pod vodstvom Vojislava Lazića, Stajca in Gjordjevića pridružil Jevtviču. — Po Jevtvičevem padcu je šel razhroj zemljoradnikov dalje. Gjordjevič je ostal zvest Jevtviču, medtem ko sta se Lazić in Stajčić odcepila. V nedeljo sta na sestanku v Veliki Plani naznanila ustanovitev lastne zemljoradniške stranke. Nov razdor je napravil v zemljoradniških vrstah Dragoljub Jovanović, ki vodi levo krilo zemljoradnikov. Tako obstojijo zdaj štiri skupine, ki jih predstavljajo Jovan Jovanović, Dragoljub Jovanović, Vojislav Lazić in Uroš Stajčić ter Gjordjevič, ki je še na strani g. Jevtviča. »Narods, ki je glasilo g. Ljube Davidovića, piše, da je želja kmetškega naroda, da bi prišlo do tem ožega sodelovanja med zemljoradniki in demokracijo ter da bi se ustanovila med njimi prava zajednica. V ostalem se zelo širi glas, da pride med bivšo Davidovičevno demokratsko stranko in krilom bivše zemljoradniške stranke, ki ga vodi Joca Jovanović, do spojitve.

JRZ napreduje

V Meljaku v posavskem okraju je v nedeljo dr. Tiša Milrovič sklical sestanek pristavev JRZ. Sam Aca Stanojevič je pozdravil nkeijo za širjenje JRZ v Posavju s posebnim pismom. — Miša Trifunović, znani voditelj iz vrst JRZ se to dni mudil v Zagrebu.

Hmelj

Zalec, 4. septembra.

Hmeljarska zadruga poroča, da se je prav tako kot večraj, tudi danes nadaljevalo nakupovanje hmelja. Četudi je bilo povpraševanje razmeroma minimalno, je vendar prišlo do številnih zaključkov za ceneje blago po 18—23 Din, pa tudi za prvovrstno in gladko zeleno blago po 24—25 Din za kg. Za zares brenzljivo blago se je dalo tudi še nekaj napitnih. Računa se, da bo že jutri povpraševanje precej živahnije in bo tudi kupcija pršla v boljji tek. Iz Zalca poročajo, da se pri mirni tendenci nadaljuje z nakupovanjem letosnjega pridelka in plačuje za najbolje blago po 54—58 Din, za srednje pa 52 Din kg. Tudi v Roudnici se blago prodaja dalje po 42—45 Din.

V Nemčiji se obiranje nadaljuje s polno paro in je tudi vreme zaenkrat še dosti ugodno.

Na Poljskem bo obiranje v teku tega tedna v glavnem končano in se bo prihodnji teden predvidoma razvila tudi kupcija.

Zalec, 4. septembra.

Z nakupovanjem hmelja se nadaljuje in pri mirnem povpraševanju plačuje po 29—33 Kč, to je 32—60 Din za kg. Najbolje blago kupujejo v prvi vrsti francoske pivovarne, ki tudi plačujejo najvišjo ceno.

Mladim stražarjem Jadrana

Bela Ljubljana, kulturno in gospodarsko središče Slovencev, po razdalji, po težnjah in čustvih Jadranu najbližja izmed treh prestolnic, sprejema danes in prihodnje dni mile, drage goste iz vseh predelov naše širše domovine.

Prvič se zbirajo v Ljubljani pod simbolom v morje potopljenega buzdovana krajevičeva Marka združeni javni delavci iz vse države h kongresu Jadranske straže, da kot predstavniki enega največjih in najvažnejših nacionalnih društev ter edine pomorsko-propagandne organizacije v Jugoslaviji pregledajo svoje dosedanje delo in začrtajo nove programatne smerice za bodočo akcijo.

Jadranska straža, idejna čuvarica našega morja, zasejana pred 12 leti, je v tej dobi vzrastla v mogočno drvo. S ponosom lahko ugotovimo, da je našla zlasti med Slovenci ugodna tla, mnogo vnetih negovalcev, navdušenih pristavev ter vernih prijateljev. Zlasti slovenska mladina se je v poslednjih letih zbrala v mogočno armado mladih Jadranskih stražarjev, ki zbrana pod svojimi številnimi prapori koraka pred vsemi ostalimi mladinskimi organizacijami. In prav je tako! Slovenci in morje so neločljivo združeni. Brez sončnega Jadrana za našo mladino ni zdravja in ne sreče; v Jadranskem morju in v mislih na našo kri bo zajemala mladina svojo moč ter razvijala svoje sile, da bo jaka in sposobna za veliko prihodnost. — In kadar gre za srečo naše mladine, smo složni in pri delu vsi — ne poznamo razlik — vsi kot

en mož zagrabimo in vsi vztrajamo, dokler ne dosežemo ciljev.

Zato to enotno svečano lice naše bele Ljubljane. Kakor nevesta, ki sprejema svojega izvoljenca, se je okipnila, da se pokne v najbližji zunanosti. Ali to ni samo znanost, Ljubljana ima dušo, ima srce, ki v vsaj toploti bije ter navdušenja utripa v pozdrav milim gostom, jugoslovanskim jadranskim stražarjem.

Sprejmite naš iskren pozdrav in naše najboljše želje, da bo kongresno delo blagoslovljeno in uspešno. Naj nas jadransko slavje v Ljubljani, kraljev dar zastave in laskavo priznanje našega najvišjega pokrovitelja, veličastna razstava »Naš Jadran«, revija naših pomladkov ter njih ognjovitost za visoke cilje JS in neomajljiva privrženost do našega kralja utrdi v našem hotenju ter krepi v naših naporih, da bomo pomlajeni z najlepšimi nadami ter preroljeni v trdni zavesti storili vse, da razglablamo za našo idejo poslednjo vasico, da bo v vesoljnem jugoslovanskem narodu zazorelo prepričanje o bitnosti našega morja in njegovi nacionalni, gospodarski in kulturni važnosti za našo zemljo. Takrat klie Slovenec po zvezi z jugoslovanskim Jadranom ne bo samo zahteval Jadranske straže v Ljubljani, temveč odločen postulat vsega jugoslovanskega naroda. V tej želji pozdravljeni jadranski stražarji!

Dr. O. Pirkmajer.

Konferenca zbornic v Ljubljani

Razprava o zaščiti kmela

Ljubljana, 4. septembra.

Danes dopoldne so se zbrali v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani delegati trgovinsko-industrijskih zbornic iz vse države na konferenco, na kateri so pretrgali vsa trenutno aktualna vprašanja našega gospodarstva.

Na konferenci so zastopane te-le zbornice s svojimi delegati: Trgovska zbornica iz Belgrada: predsednik Milutin Stanojevič, zb. sv. Sekerezovič Stevan in gl. tajnik dr. Svetislav Marodič; Trgovinsko-industrijska zbornica Zagreb: podpredsednik Ivan A. Prpič, gl. tajnik dr. Adolf Cuvaj, eksperti: dr. Gjurjo Račić, ing. Vilko Crlenjak in dr. A. Banfič; Trgovinsko-industrijska zbornica Sarajevo: predsednik V. Ristič in tajnik dr. Aco Despič; Trgovinsko-industrijska zbornica Split: tajnik dr. Mirko Buič; Trgovinsko-industrijsko-obrtna zbornica Novi Sad: predsednik odeska za denarstvo Zarko Slepčević, predsed. trgov. odeska Stanko Lazič in tajnik dr. Stanij Slavko; Trgovinsko-industrijska zbornica Osijek: tajnik dr. Tomo Beljan; Trgovinsko-industrijska zbornica Banjaluka: predsednik dr. Toša Zurančić in tajnik Dra-

goslav Ljubibratič in Trgovsko-industrijska zbornica Petrovgrad: predsednik trgov. odeska Sima Jovanović, tajnik dr. Ljuba Božić. Svojo odsnost sta opravičili zbornici v Dubrovniku in Podgorici, dočim zastopa Trgovinsko-industrijsko zbornico iz Skoplja belgrajska trgovska zbornica, Ljubljansko zbornico je zastopal predsek, Ivan Jelačin s podpredsednikom g. Rebekom in glav. tajnikom Mohoričem, navzoči pa so bili tudi zbornični svetniki Anton Rojina, Josip Bahovec, Josip Lenarčić in Ciril Majcen.

Konferenca je otvoril s kratkim nagovorom predsednik ljubljanske zbornice g. Ivan Jelačin, ki je pozdravil posebej navzočega inspektorja g. dr. Avgusta Pavlečiča, ki zastopa ministristvo trgovine in industrije, nakar se je takoj začela razprava. Ker je postalo od časa skličenja konference sem posebno aktualno vprašanje kmečke zaščite, se je o tem vprašanju začela diskusija, da potem predlože zbornice material pristojnim mestom na vpoštevanje pri reševanju tega tako važnega vprašanje za naše gospodarstvo. Konferenca se je nadaljevala popoldne ter je obravnavala vprašanja, ki so na dnevnem redu.

Resnica o Belovarju

Belgrad, 4. sept. AA. Te dni krozi jo neresnične vesti o dozednih izgredih večjega obsega v Belovarju, o sodelovanju vojske, o vzpostavitvi reda, o aretaciji zelo velikega števila oseb (300—400) in o njihovem pretepanju v policijskih zaporih. Te in podobne vesti so brez vsake osnove, cilj pa jim je, da bi izzvale nemir in sovražno razpoloženje. Ne v Belovarju ne v tamošnji okolici ni bilo nobenih izgredov večjega obsega in tudi vojska ni posredovala. Prav tako ni bilo aretirano toliko oseb in aretirancev niso pretepani v policijskih zaporih.

Gre za demonstracijo neke skupine mlajših ljudi in neresnih pohajatev, ki jih je vodilo in hujskalo nekaj komunistov v Belovarju dne 13. prejšnjega meseca. Pri tej priliki je tamošnja mestna straža prejela 10 izgrednikov in jih izročila predstojništvu mestne policije. Aretiranci so bili kaznovani na zaporno kazen od 5 do 15 dni in so kazen večinoma že prestali. V zaporu predstojništva mestne policije v Belovarju so zdaj samo še štiri osebe, da izdrže kazni. Trojica od teh radi izgredov, eden pa radi manjše prekršitve političnega značaja, ki pa niso v zvezi s tem dogodkom. Napram razširjavalec teh neresnih in alarmantnih poročil se bo ravnalo po zakonu.

Strašni viharji na Floridi

Vlak odneslo v morje - 500 mrtvih

Miami, 4. sept. c. Danes je bila vsa Florida zopet žrtve silnega viharja, ki je bil se hužji od onega v letu 1926. Dosedaj se računa, da je tornado zahteval 500 človeških življenj. Zelo mnogo vasi je razrušenih, vihar sam pa je divjal s hitrostjo 160 km na uro. Vojaško letališče je čisto razrušeno in letala razbita. Pomožni vlak, ki je hitel na pomoč, je vihar odnesel v morje. Pri gradnji neke ceste je bilo zaposlenih 87 delavcev. Vihar je vse ubil.

482 km na uro!

Newyork, 4. sept. AA. Iz Saltlake poročajo, da je znani britanski svetovni avtomobilski hitrostni rekorder Malcolm Campbell včeraj pri poskusu za zboljšanje lastnega hitrostnega rekorda dosegel 482,50 km na uro.

Poljaki proti Čehom

Varsava, 4. sept. c. Varšavsko časopisje je začelo danes z zelo ostro kampanjo proti češkoslovaški republiki. Poljsko časopisje trdi, da Českoslovaška preganja v svoji državi poljsko manjšino. Pred nekaj dnevi so se začele obširne preiskave pri Poljkih in dosedaj je policija zaprla 10 vodilnih predstavnikov poljske manjšine v Českoslovaški.

Osebnosti

Belgrad, 4. sept. m. S kraljevim ukazom je postavljen za svetnika 5. skupine pri banki uprave gozdnega odeska v Nišu ing. Milutin Lončar, gozdni svetnik 6. skupine istega ravnateljstva leto banske uprave; za gozdnega svetnika 5. skupine in šefa gozdne uprave v Kranjski gori pa ing. Bogomir Šinkovec, gozdni svetnik 6. skup. iste uprave; za gozdnega svetnika 6. skupine in šefa gozdne uprave v Belem blatu ing. Janko Greiser, gozdni svetnik in šef iste uprave. Pri strojnem oddelku glavnega ravnateljstva državnih železnic je postavljen za pomožnega oficijala 10. skupine Just Bošliančić, doslej uradniški pripravnik.

„Pax Romana“

Praga, 4. sept. c. Danes dopoldne je kongres Pax Romane zopet zasedal. Sročil so bili vsi delegati povabljeni v mestno hišo, kjer jim je primator dr. Baxa priredil slovesno recepccijo, ki se je udeležilo nad 400 odličnikov vsega praškega političnega in kulturnega življenja. Kako zelo ceni češko-slovaška vlada mednarodno delo katoliškega dijaštva, se vidi tudi iz tega, da je danes dala vlada vsem udeležencem kongresa poseben vlak na razpolago, ki je ves kongres prepeljal v Olomuc, kjer so bili vsi sprejeti od tamošnjega nadškofa dr. Prečana in zvečer bili tudi gostje v njegovem domu. Poselni vlak je odpeljal s praške postaje ob pol 3 popoldne.

SPORT

Bolgarski lahkoatleti v Ljubljani

Bolgarski državni prvak Oficirski Sportni Klub A. C. 23 iz Solije v borbi s kombinirano postavo Ljubljane, SK Ilirija—ASK Primorje, v soboto in nedeljo, 7. in 8. t. m., igrisče Primorja.

V prihodnjih dneh gostujejo v Ljubljani prvič lahko atleti iz Bolgarije, ki bodo reprezentirani po najboljši bolgarski lahkoatletski ekipi, moštvo državnega prvaka Oficirskega Sportnega Kluba A. C. 23 iz Solije. Odlično moštvo, nastopi 20 članov močna ekipa, pristaeva med svoje člane stalno 10 do 12 članov bolgarske državne reprezentance, od katerih sta brez dvoma daleč najboljša v Ljubljani že znani Ljuben Dojčev, atlet evropskega formata, najboljši desetbojec na Balkanu in rekordler v skoku ob palci z evropskejo marko 3,90 m in njegov stalen konkurent v desetboju Gančev. Ljubljanska kombinacija Primorje—Ilirija ne more nastopiti kompletna, ker imajo reprezentativci, doleteni za balkanske igre v Istanbulu, od strani lahko atletskega saveza zabrano nastopa, toda vžle temu sta oba ljubljanska kluba, ki zaznamujeta v zadnjih letih ogromen napredek, kombinirano dovolj močna, da najčastnejše zastopata ugled ne samo ljubljanske, temveč cele slovenske in vse jugoslovanske lahke atletike.

Uverjeni smo, da bo vsa ljubljanska javnost ne samo s simpatijami sprejela brate Bolgare ob prihodu v petek, dne 6. t. m. ob 20.40, temveč da bo oba dneva tekmovanja napolnila igrisče, da prisostvoje nadvse zanimivemu in dramatičnemu poteku osre in izenačeno borbe ter vzpodbuja svoje zastopnike istočasno pa s simpatijami kultura odlične uspehe bratov Bolgarov. Ljubljana! Sprejmi odprtih rok brate bolgarske sportnike istočasno pa podpri svoje zastopnike v njihovem plemenitem prizadevanju, da ti vedno nudijo čim boljji in lepši sport!

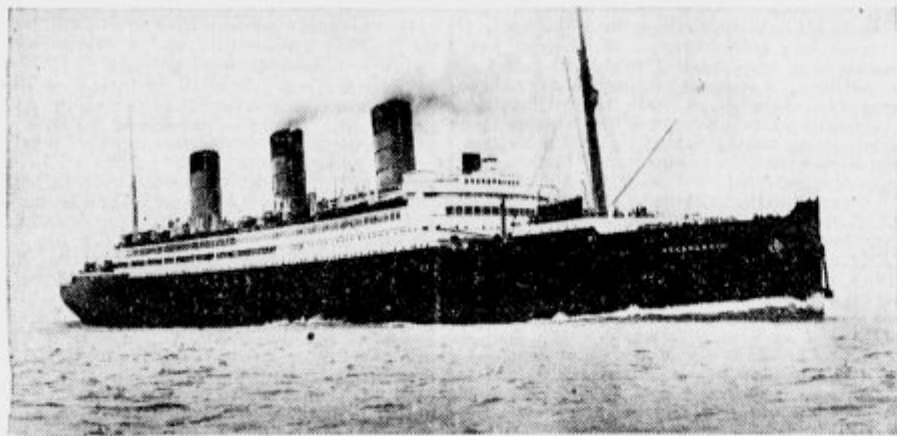
Študentske objave ljubljanske avenske podsvete. Dovolilo so prijateljsko tekmo dalcan: Ptuj 6. sept. ob 16 na igrisču Jadrana in Goranje-Jadrana dne 7. septembra na Josenskih Gorah, Ptuj se postavlja, da tekmo odigraju obe tekmi. V razporu Josenskih pravečevnih tekem 28 ljubljanske okrožje je bil popolnoma napačno naznanil mesec septembra. Vse tekme se odigrale v oktobru. Navodini dnevi ostanejo nespremenjeni. Za tekme 6. in 7. septembra vsa delegirani zbirati (rez. Doberlet), za tekmo Jadrana: Ptuj 6. sept., Volični za tekmo Jadrana: Goranje 7. septembra.

S. K. Slavija Dunes ob 20 pri Ivanu na Aleksandrovci ostali rodu članski sestaneč I. in Juniorskega moštva. Sigurno in zanesljivo val, Feldstein sigurno!

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, obilna oblačnost, ponekod dež, temperatura pod 20 stopinj, možno je ponekod tudi jasno vročno.

Škof dr. Gregorij Rožman potuje v Ameriko

Odkritje Baragovega spomenika in euharistični kongres v Clevelandu. Misijoni po slov. naselbinah

Prekoceanski parnik »Berengaria«, na katerem se bo peljal g. škof dr. Gregor Rožman v Ameriko.

Naš vladika, prevzvišeni g. dr. Gr. Rožman, odpotuje v petek 6. septembra iz Ljubljane v Cherbourg, kjer se bo vkrcal na parnik »Berengaria«. 17. septembra bo knezoškof že v Newyorku, od koder bo začel svoja misijonska potovanja po slovenskih naselbinah v Združenih državah.

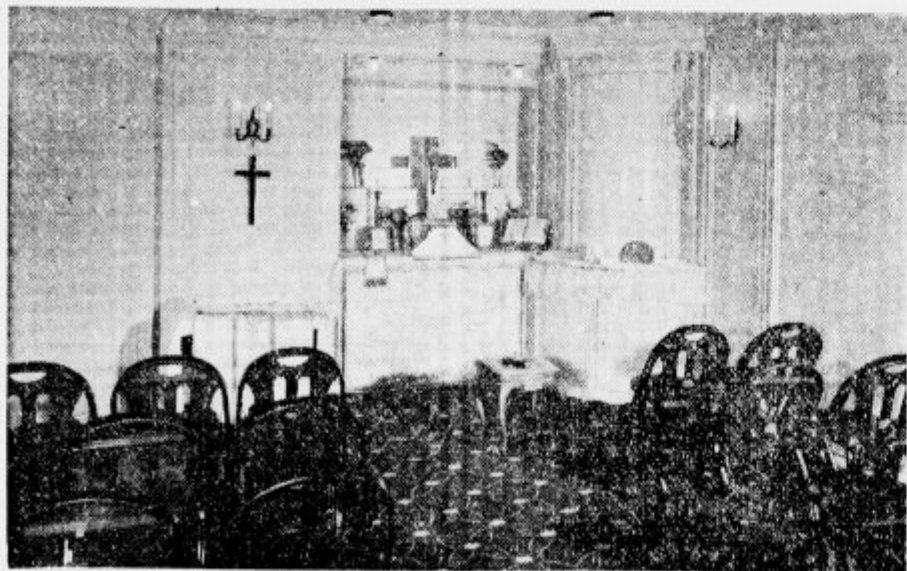
Prevzvišeni g. knezoškof je sprejel našega poročevalca in mu pojasnil vzroke in razloge, ki so ga privedli do tega, da se je odločil za potovanje v Združene države. 22. septembra bo namreč v Clevelandu odkritje Baragovega spomenika v Jugoslovanskem kulturnem parku. Pripravljani odbor je na to slovesnost povabil tudi škofa škofije, v kateri se je Baraga rodil. Prevzvišeni g. knezoškof je na prijazno povabilo Američanov odgovoril, da bi sicer rad odpotoval na tako slovesnost, ki bo dala priznanje Američanom velikemu slovenskemu misijonarju v Ameriki. Vendar je škoda potovanja samo v ta namen in če more, bi rad ob isti priliki storil še kaj več za naše izseljence v Ameriki. In tako je iz potovanja na odkritje spomenika in na euharistični kongres v Clevelandu, ki bo od 23. do 26. septembra, nastalo veliko misijonsko potovanje po slovenskih naselbinah. Če upoštevamo, da naši izseljenci, ki žive v Ameriki, sedaj nimajo nikakršnega novega dotoka iz stare domovine, prav lahko razumemo, da je tujina zanje mnogo bolj nevarna. Saj je znano, da govori že drugi rod slovenskih izseljencev v Ameriki skoraj bolj angleščino kakor pa slovenščino. Pri pomikanju novega dotoka je zato še večja nevar-

Prevzvišeni bo odpotoval v petek zvečer z brzovlakom ob pol 9 in se peljal mimo Beljaka, Innsbrucka, Buxa, Basla v Pariz, kamor bo prispel v soboto zvečer. V nedeljo bo maševal v madeleinski cerkvi, nato pa si bo ogledal nekatere znamenitosti mesta, zlasti pa organizacijo dušnega pastirstva na periferiji tega velikanskega Babilona. Čez dva dni se bo odpeljal v Lisieux, kjer bo obiskal rojstno hišo Male sv. Terezike in bo maševal v karmeličanski cerkvi. 10. septembra bo prispel v Cherbourg, kjer bo prenočil. Drugi dan pa se bo popoldne vkrcal na veliki prekoceanski parnik »Berengaria«. Vodstvo paroplovne družbe Cunard-Line je bilo tako ljubezljivo, da mu je dalo od Pariza naprej posebne vodilne, na parniku pa prijazno in mirno kabino. Na ladji bo prevzvišeni maševal vsak dan v lični ladijski kapelici, tako, da bodo naši slovenski rojaki, Američanci, ki se z isto ladjo v večjem številu vračajo, lahko vsak dan pri sv. maši.

John Oman, župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, ki bo spremljal g. škofa dr. Rožmana.

Z istim parnikom potuje tudi skupina ameriških Slovencev, ki so letos pripeljali na obisk v staro domovino, med njimi pa so celo nekateri novi izseljenci. Vožnja bo prav gotovo prijetna, saj bo tako na ladji prijetna družba Slovencev. S prevzvišenim knezoškofofom potuje v Ameriko tudi g. John Oman, župnik v fari sv. Lovrenca v Clevelandu. Dasi je rojen v Ameriki, je vendar že dvakrat obiskal slovensko zemljo, za katero je

Kapela na parniku »Berengaria«, v kateri bo maševal g. škof dr. Gr. Rožman.

nost, da vsaj nekateri pozabijo na svojo staro domovino, jezik in vero. V prepričanju, da bo s svojim obiskom navezal in poživil stike naših izseljencev s staro domovino ter tako koristil našemu življu v Ameriki v narodnostnem pogledu, se je odločil Prevzvišeni, da potuje v Združene države. Kot glavno nalogo pa si je Prevzvišeni zadal živitev verskega življenja med našimi izseljenci, ki bodo prav gotovo s posebnim veseljem poslušali škofa iz stare domovine, ki bo s svojo osebo živ spomin na vernost in pobožnost v stari domovini. Takoj po odkritju spomenika in končanem euharističnem kongresu v Clevelandu bo Prevzvišeni vodil 14 dnevni misijon v cerkvi sv. Vida. Misijonske pridige bodo zvečer vse v slovenskem jeziku, zjutraj pa bodo kratki nagovori. Naši izseljenci žele, da bi nato bil misijon še v Chicagu, misijonar g. Trunk pa prosi Prevzvišenega, da bi prišel na misijon tudi v Leadville v Coloradu.

vedno bolj navdušen. Udeležil se je letošnjega euharističnega kongresa v Ljubljani kot zastopnik clevelandskih Slovencev. Nato pa je šel na potovanje po Sloveniji ter osebno izročal pozdrave svojih slovenskih faranov sorodnikom, ki žive še tukaj. Potoval je celo v Postojno, Trnovo, Vipavo, Gorico in na Sv. Goro.

Od pripravljalnega odbora za odkritje spomenika Baragi smo bili obveščeni, da se naši izseljenci z velikim veseljem pripravljajo na prihod ljubljanskega škofa in to iz dveh razlogov: 1. zato, ker bo mogel Prevzvišeni tudi sam podpreti akcijo, ki jo je vodil dosedaj pred kratkim umrli škof v Marquette, namreč akcijo za beatifikacijo Barage. Za to se ne potegujejo le slovenski naseljenci, temveč tudi pravi Američani, ki se zavedajo velikega misijonskega in kulturnega dela Baragovega. Drugi razlog pa je ta, da bo obisk škofa iz stare domovine poživil njih medsebojno življenje in lju-

bezen do stare domovine in vere. Ko se bo Prevzvišeni 17. septembra pripeljal v Newyork, mu bo prišlo naproti več gg. župnikov slovenskih ameriških fara in zastopniki laičnih društev. Dva dni se bo mudil Prevzvišeni v Newyorku, 20. septembra pa bo prispel v Cleveland, kjer mu bodo pridelili na kolodvoru slovesen sprejem. V imenu duhovščine bo pozdravil g. knezoškofa msgr. Hribar, v imenu laikov pa g. Ivan Gornik. V Clevelandu bo g. knezoškof stanoval v župnišču sv. Lovrenca kot gost pri g. župniku Omanu. 21. septembra bo slovesen sprejem pri fari sv. Vida, 22. pa bo daroval Prevzvišeni slovesno pontifikalno

sv. mašo v cerkvi sv. Vida. Pri tej svečanosti bo pridigoval v angleškem jeziku nadškof iz Cincinnati, slovensko pa ljubljanski škof. Popoldne ob 3 bo blagoslov in odkritje Baragovega spomenika v mestnem parku Jugoslovanskem kulturnem vrtu.

Prevzvišenemu g. knezoškofo želimo, da bi na svojem potu med slovenskimi izseljenci v Združenih državah čim srečneje izpeljal zadano si nalogo ter tako stopajoč po stopinjah velikega rojaka Barage dosegel čim več za dušni blagor naših izseljencev. Naj ga spremlja božji blagoslov na njegovi poti!

Prosvetni tabor na Stopnem

Škocijan pri Mokr., 2. sept.

Krasen poletni dan je priključil iz bližnje in daljnje okolice veliko množico prijateljev slovenske katoliške prosvete na Stopno, prijazen griček med Škocijanom in Bučko, kjer se je v nedeljo 1. septembra popoldne vršil velik prosvetni tabor. Prišlo je nad 2500 ljudi iz domače fare. St. Jerneja, Kostanjevice, Bučke, Rake, Šmarjete, Bele Cerkev itd., vsi zato, da manifestirajo svoje veselje nad obnovljeno kat. prosveto in da dobijo novih smernic in novega navdušenja za izobraževanje našega ljudstva.

Pridni domačini so več dni žrtvovali, da so pripravili in okrasili prostor za tabor. To se jim je zelo posrečilo in zaslužijo za to vse priznanje in pohvalo. Večer pred taborom so zažgali velik kros, pritrkavali in pokali, vse v znak, da se je približal slovesni dan.

V nedeljo 1. sept. se je še soluce razveselilo; s svojo lepoto in toploto je še povečevalo veliki dan in izvabilo velike množice na prijazni griček. Ob 10 je bila sv. maša z ljudskim petjem. Takoj za njo se je pričel tabor. Domača in šentjernejska

godba sta zaigrali nekaj komadov. Nato je začel tabor predsednik zborovanja g. inž. Likar iz Kostanjevice, ki je označil namen tega tabora in pozdravil zborovalce. Nato je dal besedo glavnemu govorniku g. dr. Basaju, ki je v izklesanem govoru podal namene in pota naših prosvetnih društev. Za svoj jasen, navduševajen govor je bil deležen velikega aplavza. Komaj so izzvenele njegove besede, smo pa začeli glasovo kostanjeviškega moškega pevskega zbora, ki je zapel tri domoljubne pesmi. Nazadnje so domači igralci pod vodstvom abiturienta Peterlina prav tako na prostem uprizorili za to priliko zelo primeren komad, srednjeveski misterij Teofil. Vsi igralci so res lepo in z občutkom podali svoje vloge, Marija z Jezuškom in pridigar bodo pa posebno ostali v spominu. Uprizoritev tega misterija ob tej priliki je načelnega pomena! Himna Povsod Boža, ki sta jo zaigrali združeni godbi, je zaključila zelo uspeši tabor.

Bož daj, da bi se plameni navdušenja s tega tabora preneli v naše domove in dvorane, da bi tu dalje goreli in razsvetljevali ter ogrevali naš narod, posebno našo mladino!

Leški rudnik prodan na dražbi

Rudnik dolžan rudarjem nad pol milijona na mezdah in prispevkih

Ljubljana, 4. septembra. Usoda slovitega rudnika v Lešah pri Prevaljah, kjer so že od l. 1813 kopali prvovrsten in najboljši premog in kjer je stala velika železarna, je zapечатena. Na okrožnem sodišču v Ljubljani se je v soboto popoldne vršila javna dražba rudnika. Ves rudniški kompleks je bil cenjen sodno na 392.867 Din. Zdražila ga je Rudarska zajednica d. z. o. z. v Prevalju, katere člani so rudarji — upniki rudnika, za 130.956 Din. Rudnik je bil svoječasno last grofov Henckel v. Donnersmark, ki imajo veleposestva in industrijska podjetja v sosedni Avstriji, zlasti na Koroškem in v Poljski Šleziji. Leta 1931 je rudnik v Le-

šah prevzela Hirška družba z o. z. v Prevalju, ki je prišla lansko leto aprila v konkurz. Družba je dolgovala rudarjem na neizplačanih mezdah za 1 leto 262.365 Din, dalje na bonih, ki jih ni mogla honorirati, 114.688 Din, in krajev, bratovski skladnici v Lešah 320.000 Din. Bili pa so še drugi upniki. Sedaj je v Lešah 77 nezaposlenih rudarskih rodbin. Med aktivna spada 66 hiš in rudarskih hišic ter 12 drugih poslopij, dalje razni stroji, stara električna in drugo jamsko orodje. Do 30 hišic so postavili rudarji na rudniškem svetu, ki so sedaj v nevarnosti. Na rudniškem svetu sta zgrajeni tudi bolnišnica in osnovna šola, ki sta bili prav tako prodani.

Vseuč. profesor dr. Škerlj 60 letnik

Včeraj je slavil 60 letnico svojega rojstva eden najuglednejših profesorjev ljubljanske univerze g. dr. Milan Škerlj. Prof. dr. Škerlj se je rodil 4. septembra v Ljubljani kot sin sodnika Ivana Škerlja. Gimnazijo je dovršil v Novem mestu, pravo pa je študiral na Dunaju in kot državni štipendist v Leipzigu. Leta 1903 se je poročil z go. Pijo roj. Srebre. Služboval je kot sodnik v Novem mestu, Mokronogu in v Gradcu, 15 let pa na Dunaju v pravosodnem ministertvu. Med vojno si je pridobil mnogo zaslug kot vojaški sodnik v Dalmaciji, kjer je rešil mnogo nedolžnih ljudi. Po prevratu je bil sprva poverjenik deželne vlade za pravosodje, leta 1920 pa je pričel predavati na ljubljanski pravni fakulteti ter je od leta 1924 profesor za menično in čekovno pravo. Mnogo je sodeloval prof. dr. Škerlj v raznih zakonodajnih odborih ter je od vsega začetka član višjega zakonodajnega sveta. Njegovo znanstveno delo je zelo obširno ter je objavljeno v raznih pravnih revijah, izdajal pa je iz svojega področja tudi več knjig, kakor o akejskih družbah, o meničnem pravu, o avstrijskem civilnem pravu itd. Velik strokovnjak je jubilat tudi v zemljepisju in v naravoslovju. Njegov sin prof. dr. Božo je znan antropolog, njegova hči Olga por. Grahorjeva pa priznana javna delavka.

Odlinemu znanstveniku, ki je vzgojil že mnogo naših pravnikov, kličemo: »Ad multos annos!»

Nesreča motociklistov

Metlika, 3. septembra.

V nedeljo popoldne sta se vozila z motornim kolesom dva turista Hrvata v smeri proti Karlovcu. Že v planinah sta za las usia smrti; zajel ju je snežni vihar. Na poti domov pa sta doživela karambol, ki jima bo stal dolgo v spominu. Cesta od železniškega nasipa do novega mosta čez Kolpo je popolnoma ravna. Na obeh straneh je nekoliko vzpona, tako da drvojo po tem delu ceste motorna vozila z naravnost blazno brzino. Pravi to vozeč po desni strani jima pride nasproti voz z vprežnimi volji, za vozom pa je šla prosto telica. Najbrž se je ustrašila močno ropotajočega motorja, skočila na levo stran ceste in že je bila nesreča. Z vso silo se je zaletel motor v zadnji del telice ter ji dobesedno odbil zadnjo desno nogo. Prednji vozač je dobil le nekaj malih praek po nogah, zadnji pa globoko rano nad gležnjem desne noge. Sprednji del motorja je bil močno zakrivljen in sta šele proti večeru nadaljevala pot proti Karlovcu.

Nastop belokranjskih cerkvenih pevskih zborov

Na Jernejsko nedeljo se zbere pri Treh farah veliko romarjev, in to ne samo iz Bele Krajine, temveč tudi od drugod. Toda letos jih je bilo izredno veliko. Bilo jih je toliko, da se je vse trlo; takega števila se niče z lepa ne spominja. Velik del teh množic je letos privabil nastop naših cerkvenih zborov, kateri so s svojim lepim in močnim petjem hoteli dvigniti lepoto službe božje na tem svetem kraju. Peli so E. Berana slovensko mašo, katere je zagledala luč sveta leta 1900, in se je radi svoje priprosti, veličastnosti in ljubke melodioznosti pripikula pevskim zborom in ostalim vernikom. Ob koncu sv. maše so zapeli »Marija, kraljica Slovencev« z velikim zaupanjem in obenem z velikim navdušenjem. Zbor je vodil, dvigal in navduševal gospod prof. M. Tome z njemu lastno ljubeznostjo. In tudi zbor je zrl vanj z zaupanjem in je bil pokoren vsaki kretnji njegove roke. Pa kaj naj rečem o ubogih orglah pri Treh farah? Pod roko mladega umetnika Joska Šterbenca so se zdrmale in so dale od sebe, kar so le mogle. »Tako še niso nikdar pele trifarske orgle,« je rekel zraven mene neki romar.

Popoldne so se postavili vsi pevski zbori na verando cerkvene hiše, odkoder so podali vse, kar so za ta nastop nastudirali. Toda na žalost moramo reči, da je bil ta prostor zelo nepripraven, kajti zbor je bilo jako malo slišati radi velikega šuma, ki so ga povzročali oni, ki so tam v bližini prodajali in na raznju pekli svoje jance, kolotoč in se mnogi drugi, ki niso imeli smisla za »tako prirediteljev. Vseeno pa so zbori in pevovodje pokazali velike zmožnosti in sposobnosti. Za njih trud in za njihovo požrtvovalnost, ki so jo doprinesli za ta skupni nastop, se jim prav pristočno zahvaljujemo in jim kličemo na svidenje v prihodnjem letu.

Matevž Grdina - 70 letnik

Včeraj je v krogu svoje družine mirno in srečno praznoval 70-letnico svojega rojstva g. Matevž Grdina, upokojeni železniški uradnik. G. Grdina je že dolga leta naročnik »Slovenca« ter je vrl katoliški mož, zelo priljubljen in dobro znan med svojimi prijatelji. Jubilat je bil 33 let v službi ter je zdaj že 10 let v pokojju. G. Grdina je posebno znan tudi kot izvrsten vrtnar ter je dobil že razna diplome za svoje pridelke in cvetlice. Njegov vrt v Zeleni jami mu resnično služi v ponos. G. Grdina kličemo: Se na mnoga leta!

Slovesnosti ob rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja Petra II.

Ljubljana se marljivo pripravlja za čim svečanейše praznovanje kraljevega rojstnega dne. Akcijski odbor za proslavo neumorno zbira prijave za udeležbo pri svečanem sprevodu ki bo drevi ob pol 20. Društva in organizacije ljubljanske so že v velikem številu pripravile svoje sodelovanje tako za slavnostno bakljado in sprevod na predvečer, kakor tudi za veliko proslavo na dan 6. septembra ob pol 11 dopoldne, ki jo priredi Jadranska straža na Kongresnem trgu. Društva, ki bodo šla drevi ob pol 20 v svečanem sprevodu, se zbirajo ob 19 na Kongresnem trgu počenasi s Sokolsko konjenico in Ljubljansko Sokolsko župo ob državni realki in Vegovi ulici. Za njimi se uvrstijo društva v naslednjem redu:

Gasilci, Jadranska straža, Narodna obramba, skavti, strelska družina, narodni železničarji z godbo »Sloga«, Hubadova pevka župa, Pevska zveza, ženska društva, invalidi, obrtniška društva, Narodno strokovna zveza, društva privatnega nameščenja, Ciril Metodova družba, Soča, Branibor, Tabor, Katoliško društ. zidarjev in tesarjev, Stenografsko društvo, Slovensko katoliško akad. starešinstvo, Svabško kulturno nemško društvo, Društvo stanovanjskih najemnikov, Društvo »Pravniki«, Društvo prijateljev pravne fakultete, Narodna čitalnica v Siski in ostala društva, vse po onem redu, kakor so se do sedaj priglasi. Zeleti je, da pridejo društva s svojimi zastavami.

Slavnostni sprevod krene točno ob pol 20 po naslednjih ulicah:

Vegova ulica, Rimska cesta, Bleiweisova cesta mimo banske palače, Aleksandrova cesta, Prešernova ulica, Marijin trg, Stritarjeva ulica pred magistrat, kjer govori predsednik akcijskega odbora in župan ljubljanski gospod dr. Vladimir Ravnihar.

Godba zaigra drž. himno, združeni pevci pod vodstvom gospoda Zorka Preloveca zapoje »Hej Slovani«.

Ker nameravana ognjemeta prireditelj Jadranske Straže na ta večer v Tivoliju odpade, je razhod za društva določen pred mesinim magistratom in ne pred Narodnim domom.

Za red pri bakljadi in povorki bo skrbel poseben rediteljski zbor in se vsi udeleženci povorke in ostale občinstvo naprosi, da upošteva navodila rediteljev in se jim blagohotno pokori.

Akcijski odbor vabi in pozivlja vse ljubljansko meščanstvo, da na ta večer v času obhoda sprevoda razsvetli okna stanovanj, da razobesi državne zastave, okraši okna z zastavicami, da tako na najdo- stojnejši način dokumentira svojo neomajno ljubezen in spoštovanje do našega mladega kralja Petra II. in do visokega kraljevskega doma.

Ljubljanskemu meščanstvu!

V dneh od 5. do 8. septembra se bo vršil v Ljubljani IV. kongres JS. Iz vseh krajev naše države bodo prispeli k nam zastopniki in odposlanci JS. Sprejemimo jih z odprtimi rokami. Ljubljano bo obiskalo ob tej priložnosti veliko število šolske mladine — podmladka, tudi ta naj ponese s seboj najlepše vtise iz naše bele Ljubljane. Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. razsvetlimo okna naših domov! Zato vabim ljubljansko meščanstvo, hitne posetnike itd., da kolikor mogoče lepo okrašijo svoje domove z zastavami in zelenjem ter tako s prisrčnim pozdravom sprejmejo odposlanca kongresa Jadranske straže. — Predsednik mesta Ljubljane dr. Vladimir Ravnihar.

Navodila za slovesnosti na Kongresnem trgu in za sprevod

1. Dohod na Kongresni trg: Podmladek Jadranske straže prihaja po Wolfovi in Gosposki ulici, Sokolsko, gasilci in skavti po Selenburgovi ulici po levi strani Kongresnega trga, vsa društva prihajajo po Selenburgovi ulici preko sredine Zvezde pred Univerzo, pevka društva t. j. Hubadova župa in Pevska zveza se zbirajo pred Glasbeno Matiko v Vegovi ulici in pridejo pred lekarno Bahovec, isto Prosvetna zveza, delegati J. S. in narodne noše po Selenburgovi ulici po sredi Zvezde pred oder, godbe po Selenburgovi ulici po levi strani Kongresnega trga, avtomobili po Selenburgovi ulici — parkirajo ob restauraciji Zvezda.

2. Dohod občinstva z znaki J. S. po Selenburgovi ulici Wolfovi ulici uvrščeno bo ob Nunski cerkvi in v drevedaru Zvezda.

3. Razsvetlitev sprevoda: Sokolski jezdci, godba Sokola I., Sokolstvo ljubljanskih društev, gasilstvo, skavti, narodne noše, 4 oblastne zastave, glavna skupščina (delegati izven Dravske banovine), nova zastava (sama), oblastni odbor (delegati iz Dravske banovine), oficirski zbor, vojska godba, prapori podmladka, podmladek, godba. Društva: Hubadova pevka župa, Pevska zveza, Ciril Metod, Branibor, Soča, Tabor in druga društva.

4. Sprevod gre po teh ulicah: Selenburgova ulica, Prešernova ulica, Marijin trg, Miklošičeva cesta, Kralja Petra trg, Tavčarjeva ulica, Tyrševa cesta, Aleksandrova cesta, Bleiweisova cesta, Cesta 29. oktobra, na Napoleonov trg kjer je razhod.

4. Rešilne postaje se nahajajo: a) na Kongresnem trgu: Kino Matiča, na vogalu Vegove ulice, v lekarni Bahovec, ob trgovini Novak, v Uršulinskem samostanu in med odrom in vremensko hišico, b) Za čas sprevoda so rešilne postaje razvrščene: pri kavarni Zvezda, pri sodišču na Kralja Petra trgu, pri hotelu Slon in mestnem liceju.

★

Opozorilo! Akcijski odbor za proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., opozarja vsa društva in organizacije, da se proslava kraljevega rojstnega dne ne vrši samo v četrtki zvečer s svečanim sprevodom, ampak da je prireditelj Jadranske straže na Kongresnem trgu dne 6. septembra dopoldne zvezana s proslavo na predvečer, vsled česar se pozivajo vsa ona društva, ki bodo sodelovala pri bakljadi na predvečer, da se udeležijo tudi proslave naslednjega dne na Kongresnem trgu, kakor tudi svečanega obhoda ob pol 11 dopoldne po mestu.

Emigrante in prijatelje vabimo, da se polnoštevilno udeležijo svečanosti, ki jih priredi Jadranska straža na kraljev rojstni dan v petek 6. t. m. ob pol 11. dopoldne na Kongresnem trgu v Ljubljani. Za narodne noše iz Trsta, Gorice in Istre ter za emigrantska društva je določen poseben prostor.

Na Kongresnem trgu, kakor smo že poročali, bo gospod knezofkepel tudi slovesni Te Deum k proslavi rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. ob priliki slovesnosti Jadranske straže. Peta se bo Haydnova »Zahvalna pesem« v slovenskem jeziku, vsled česar opozarjamo vse poverljive pomladkov Jadranske straže, da pripravijo šolsko mladino na to in skrbje, da bodo pomladkarji peli Te Deum skupno s Premrlovim zborom. Zeleti bi bilo, da se tudi ostalo občinstvo s petjem »Zahvalne pesmi« pridruži pevcom tako, da bo pesem mogočno odjeknila po Kongresnem trgu.

Akademija pomladka Jadranske straže 6. IX. ob 15 v operi bo imela prav zanimive točke, ki se po večini še niso izvajale v Ljubljani.

Prihod pomladkov v večjem številu iz Dravske banovine je najavljen zvečer ob 18.12 in tekot noči iz ostalih krajev države. Zagrebški pomladki pridejo 6. IX. (petek) z rednim vlakom ob 9.27. — Glavni prihod pomladkov pa je prijavljen v nedeljo s posebnim vlakom ob 8.40. — Ljubljansko občinstvo se vlnodno naprosi, da pričaka prihajajoče pomladke na kolodvoru v čim večjem številu! — Otroška duša je sprejemljiva in hvaležna za vsako izkazano pozornost.

Ljubljana pozdravlja ob slovesnih prilikah svoje goste s čim večjimi skupinami naših lepih in peštrih narodnih noš. Oblastni odbor Jadranske straže naprosi cenjene dame in gospode, ki imajo narodno nošo, da se udeležijo sprejema gostov dne 5. IX. ob 17. Zbirališče ob 16.15 pred kolodvorsko restavracijo in manifestacije dne 6. IX. na Kongresnem trgu s pričetkom točno ob 10.30.

Delegati Izvršnega odbora Jadranske straže in delegati iz vse države sprejema na kolodvoru 5. IX. ob 17. mestna občina ljubljanska, odborniki O. O. in K. O. ljubljanskih odborov Jadranske straže, članstvo JS in po možnosti tudi druga društva, godba »Sloga«. Sprejema naj se udeleži v čim večjem številu tudi ljubljansko občinstvo, da bo ta tem prisrčnejši, kot so ga bili deležni pred tremi leti naši delegati v Skopju, kjer so jih najprisrčnejše pozdravili.

☉ **Prosvetno društvo Trnovo** poziva vse svoje člane in članice, da se udeležijo polnoštevilno slavnostne bakljade in sprevoda, ki se vrši danes zvečer na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Zbirališče na Kongresnem trgu ob 19. — Odbor.

☉ **Rezervni oficirji** se pozivajo, da se udeležijo polnoštevilno mirozova na čast rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., ki bo drevi ob 20. Zbirališče pri univerzi ob začetku Vegove ulice. Dne 6. septembra se udeležijo rez. oficirji službe božje v stolni cerkvi. Tovariši, posebno oni, ki pridejo v uniformi, gredo z aktivnimi oficirji na Kongresni trg ter se udeležijo blagoslovitve zastave Oblastnega odbora JS v Ljubljani. Opozorjamo rez. oficirje, da se je rešil spor med Srodniščno upravo in upravo Pododborna iz leta 1928 s popolno satisfikacijo takratni upravi. Pričakujemo večjeja ponovnega vstopa ter javljamo, da so uradne ure, razen praznikov, v torkih in petkih od 17.30 do 18.30 v pisarni URIOB, Zvezda, II. nadstropje.

☉ **Stoine kongregacije** prične novo kongregacijsko leto na prvi petek, t. j. 6. septembra, ob navadni uri (en četiri na sedem zjutraj) s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom v kapelici v Alojzijevešču.

☉ **Malj Smaren na Rakovniku** v Ljubljani. Kakor vsako leto, se bo tudi letos 8. septembra slovesno praznovala obletnica posvetitve Marijinega svetišča na Rakovniku. V soboto zvečer ob 7. se uprizaro na prostem pred cerkvijo »Skrivnost sv. maše«, nato sledi rimska procesija, govor v cerkvi in pete litanije z blagoslovom. V nedeljo se prične sv. maše ob 4. zjutraj; pol 6. sv. maša z blagoslovom in pridigo, ob 10. pa slavnostni govor in pontifikalna sv. maša. Popoldne ob 4. govor, pete litanije in blagoslov. — Romarji naj se poslužijo nove vozne olajšave, na podlagi katere imajo polovično vožnjo od sobote opoldne do ponedeljka opoldne. Na odhodni postaji naj zahtevajo nedeljsko povratno karto.

☉ **Dijaki in starši** pazite pri nakupu šolskih knjig, da ne plačate na dijaškem sejmu prestranih cen. Ugotovilo se je, da gotovi ljudje nakupijo na sejmju neke knjige od dijakov za malo ceno in nato z njimi prekupujejo ter prodajajo zamazane in poškodovane knjige večkrat dražje, kakor veljajo nove knjige v knjigarnah. Tako veljajo n. pr. novi izvodi Grafenauerjeve čitanke III. in IV. del v knjigarnah po 30 Din, Sturm, Francoska vladnica I. in II. del po 24 Din, Stroj, Liturgika I. Din itd. itd., medtem ko plačajo nepoučeni starši in dijaki na sejmju za zamazane knjige mnogokrat več, kakor veljajo nove.

☉ **Če greste tudi vi z nami v sončno Dalmacijo** — v Split, Trogir, Sinj, Sibenik, na Hvar in na veselo trgatve grozdja (4 dnevni izlet 20. septembra iz Ljubljane s posebnim vlakom) — se priglasi takoj ali pa pošljite 200 Din na naslov: »Po božjem svetu«. Ljubljana, Sempeterska vojašnica.

☉ **Organizatorji »prijateljske sreče«** pridejo pred okrajno sodišče v Ljubljani, ki jih bo sodilo zaradi prepovedane hazardne igre. Policija je večeraj poslala na sodišče ogromno zalogo tiskovin, s katerimi je »Prijateljska sreča« vabila na igranje in sodelovanje pri dobicku.

☉ **Velik tržni dan** je bil večeraj. Obilje vseh dobrin na trgu. Do 150 zabojev in košar lepih jabolk po 2-5 Din kg. Zlathne bruske so bile 7-7 Din kg. Domače bruske po 3-5 Din kg. Pravi zlathne bruske po 20 Din. Italijanske fine po 14-16 Din kg. Češplje 2,50-3 Din. Brunsnice 6 Din. Grozdje 3-6 Din. Izredno mnogo je bilo gob, sprva po 4, pozneje 3 Din ameriza. Zivalno je bilo tudi na živilskem sejmju. Večeraj zjutraj so se vabile go-

Mariborske vesti:

Pregrupacija občin

Da je bila zložitev občin pred občinskimi volitvami leta 1933 izvršena popolnoma pristransko brez vpoštevanja zahtev in želj volilcev, o tem pač danes ni nobenega dvoma več. Zato je pa tudi razumljivo, da novi občani ne prisilno zložitev niso mogli priznati in so komaj čakali trenutka, ko jim bo dana možnost, da smejo izraziti svobodno svojo voljo, ne da bi bili radi tega izpostavljeni preganjanju, zaporom in denarnim kaznim. Zato je pa tudi vedno več občin, kjer zbirajo volilec podpise za novo ureditev občinskih mej. Saj to dopušta tudi zakon o občinah v § 6. Te pismene zahteve po novi ureditvi občin so poslali podpisniki na okrajno načelstvo.

Okrajna načelstva pa so te vloge vrnila občinam in predstavniki občin (znani so nam slučaj iz Košakov pri Mariboru, iz Osluševcev v ptujškem okraju in od drugod) pozivajo sedaj podpisnike, da se ponovno podpisujejo in jih razen tega sprašujejo, kdo jih je navajal do tega, da zahtevajo novo občino, kaj pričakujejo od nove občine, in še razne druge izjave zahtevajo od podpisnikov. Ni nam natančno znano, dali so dobile občine taka navodila od okrajnih glavarjev ali vršijo tako postopanje brez navodil. Po določilih zakona o občinah zadostuje pripravljena pismena vloga, v kateri vlagatelj jasno izražajo svoj zahtevek in ni potrebna nikaka utemeljitev. Pristojna občina samo ugotovi iz volilnega imenika, da so podpis-

niki vpisani v imeniku. Občina tudi potrdi, da tvorijo podpisniki nadpolovično večino volilcev dotičnega kraja.

Overovitev pristnosti podpisov po notarju ali upravnih oblasteh ni potrebna. Ako se pojavi kak dvom o pristnosti kakoga podpisnika, se samo za te podpise ugotovi pristnost potom pristojne občine, ki podpis ali že sama pozna ali pristnost potom zaslišanja podpisnika ugotovi, pri tem pa nikakor ne sme vplivati nanj, da svoj podpis umakne in tudi ne sme zahtevati, da se podpisuje na razne pole, ker zadostuje že izjava sama, da je podpis pristen. Pri tem tudi ni dovoljeno zahtevati od podpisnikov kakršnihkoli izjav, ker je to že vplivanje na podpisnika. Ko torej prejmejo občine v izjavo od okrajnih glavarjev zahteve po preureditvi občin, morajo postopati popolnoma objektivno, točno po zakonu in brez kakoga nemanjega ali malomarnega zavlačevanja. Okrajna glavarstva pa naj gledajo na to, da občine postopajo res brez šikan, o katerih imamo poročila tako iz raznih občin okraja Maribor levi breg kakor tudi iz ptujškega okraja. Uradno bi bilo tudi treba razglasiti, da je popolnoma brez osnove govorenje nekaterih bivših oblastnikov, da bodo morali podpisniki nositi stroške novega katastra. Tako bežajo nekatero podpisnike v sodnem okraju Sv. Lenart v Slovenskih goricah. S tem hočejo samo podaljšati življenje in moč občinam, ki niso nastale po ljudski volji.

☐ **Ipavčeva pevka župa** poziva moške zbrane mariborskih in okoliških pevskih društev, da se zbere k sprevodu v četrtki na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. ob četiri na osmo uro na Trgu Svobode. Arhivarji naj prinesejo Jenkovo »Molitev« in Vilharjevo »Slovenec, Srb, Hrvat« s seboj.

☐ **»Slomskov dom« v Hočah.** V nedeljo, dne 8. septembra bo v Hočah kanonik dr. Zagar slovesno blagoslovil povečano in popolnoma prenovljeno Dvorano Prosvetnega društva, ki bo nosila ime »Slomskov dom«. Blagoslovitev bo dopoldne, popoldne ob 3 bo govor prof. dr. Sušnika, petje in ljudska igra »Reveček Andrejček«. Po igri je koncert a prosto zabavo. Zveze z avtobusom in vlaki so zelo ugodne.

☐ **Umrla je** v starosti 60 let soproga upokoje-nega železničarja gospa Elizabeta Fasiug v Cankarjevi ulici 9 na Pobrežju. Naj počiva v miru!

☐ **Koristna naprava.** Mestna plinarna dobi nov parni kotel, ki bo izkoriščal toploto vročih plinov, ki vhaajo iz peči ter se doslej niso izrabljali. Paro bo uporabljala plinarna za prekuho katrana ter za kurjavo in obratnih prostorih in kopalnici.

☐ **Pevsko društvo »Maribor« gre na delo.** Predvečnim bomo dosedanje članice in člani, da se zopet pripravijo prihodni teden ob rednih pevskih vajah. Vabimo pa tudi nove članice in člane, da pristopijo v naš zbor. Vsi novi naj se zgledajo v petek zvečer ob osmih v pevski sobi Slomskov trg 20. »Maribor« predvideva v prihodnjem poslovnem letu velike prireditve, ki bodo v okviru splošnih Slomskovih slavnosti. — Odbor.

☐ **Ljudsko gibanje.** V avgustu je bilo v Mariboru rojenih 123 otrok (65 dečkov in 58 deklic), umrlo je 52 oseb (27 moških in 25 ženskih), porok pa je bilo 51.

☐ **Pazite na zapiralno uro.** Mestno poglavarstvo je začelo izvajati stroge mere proti kršiteljem

zapiralne ure za trgovske in obrtne lokale. Občutne kazni so zadele že celo vrsto obrtnikov in trgovcev zaradi tega.

☐ **Plin in elektrika — skupen inkaso.** Na Mestnih podjetjih pripravljajo preureditve inkasantskega posla. Inkasanti, ki pobirajo pristojbine za električni tok, bodo pobirali tudi pristojbine za plin.

☐ **Konkurza in poravnalna zadeva.** Okrajno sodišče razglasa, da je konkurz trgovca Bože Lekiča iz Maribora zaradi razdelitve konkurzne mase odpravljen. Poravnalno postopanje se je uvelo o imovini trgovke Polak Ance v Ormožu in Stingl Franca, trgovca v Dobrovniku.

☐ **18 letnik obsojen zaradi poskusa roparskega umora.** Pred malim senatom se je zagovarjal večraj 18 leten fant zaradi poskusa roparskega umora. Obtožnica mu je očitala: V nedeljo 26. maja je prišel obtoženec okrog 20 na dom prevržitarice Julijane Temljan in Salamečih. Temljanova je tašča obtoženčeve sestre. Dejal je, da je prinesel 30 dinarjev, katere mu je bila Temljanova pred letom dni posodila, da pa nima drobiža in naj mu menja stotak. Temljanova je odvrgla, da denarja nima doma, pa bo menjala pri sosedu. Čim je vstala, je stopil obtoženec za njo, jo zgrabil za vrat, vržel ob tla in začel daviti. Napadeni se je izvil iz grla pridružen krik, ki so ga sosedje čuli. Še predno pa so prišli na pomoč, je obtoženec pobegnul. Po dejanju je zbežal v Avstrijo, kjer pa ni dobil dela ter se je nato vrnil nazaj in se v Murški Soboti sam prijavil sodišču. Povedal je, da je šel k Temljanovi z namenom, da jo ubije, da ga je pa nagovoril k dejanju sosed Temljanove. Ker pa poizvedbe niso moglo ugotoviti soodevo krivde, je jasno, da je izvršil obtoženi dejanje zgolj v namenu, da si prisvoji denar napadene, ki velja za imovito žensko. Obsojen je bil na 5 let robije ter je kazen sprejel.

Celje

☉ **Odčitje spominke plošče pokojnemu gosp. Maksu Janiču.** Bivši ustanovni, redni in podporni člani Prosvotneje gasilske čete na Babnem bodo v nedeljo, dne 8. septembra ob 3 popoldne odkriti svojemu velikemu dobrotniku, prvemu ustanovnemu in častnemu članu Maksu Janiču v njegovi kapeli na Babnem spominke plošče z njegovim doprnim kipom. Najprej bo blagoslovitev, nato govor.

☉ **Tatovi koles** zopet na delu. Zadnje dni so bila na različnih krajih v Celju in okolici zopet ukradena štiri kolesa.

☉ **Pregled motornih vozil,** ki služijo za obrtno prevažanje oseb za II. polletje in tudi drugih motornih vozil, ki letos iz kateregakoli vzroka še niso bila pregledana, bo dne 9. septembra ob 8 na Sp. Lanovcu pri mestni garaži.

☉ **Smrtna kosa.** V Komenskega ulici 10 je umrla Langeršek Krista, 49 let, šivilja; v javni bolnišnici sta pa umrli v visoki starosti 93 let, Bukovec Gregor, prevžitar iz Kaplje vasi in Lah Antonija, 62 let, žena posestnika iz Starega trga pri Pilštajnu, N. v. m. p.

☉ **Cetrinski legitimacije** za kongres Jadranske straže v Ljubljani se bodo izdajale od jutri dalje v upravi Slovenskega hmeljarja, Cankarjeva cesta 4.

☉ **Seje Vincenjejeve konference** se bodo od danes naprej vršile zopet redno tedensko, nakar se opozarjajo vsi člani.

☉ **Brivnice in frizerski saloni** bodo v Celju in okolici na rojstni dan Nj. Vel. kralja v petek 6. septembra ves dan zaprti.

Ptuj

☉ **Blagoslovitev gasilskih cistern** v Bukovecih. V nedeljo, dne 8. 1. m. se vrši v Bukovecih blagoslovitev cistern. Pri tej priliki se vrši tudi slavnostna seja, katere se udeležijo sedem gasilskih čet, med temi tudi četa iz Ptuja. Po blagoslovu bodo skup-

ste karavane kmetov z živino in vozovi po glavnih cestah proti mestu. Naval je bil res velik. Zlasti mnogo konj je bilo pripeljanih na sejm, od pohabljenecv do plemenitih pasem.

☉ **Dve tatvini.** Posestnik Vinko Koman iz Dravcol 22 je prijaviel policiji, da mu je neznan tat ukradel iz podstrešne sobe in iz nezaklenjene kasete znesek 3500 Din. Koman sumi tatvine nekoga, ki je moral poznati njegove domače razmere. — V trgovino Schneider in Verovšek je prišel te dni mlad človek, ki je izbiral razno blago, nato pa pograbil dve garnituri pribora ter stekel iz trgovine. Pred zasledovalci se je skril v neko klet v Dalmatinovi ulici, vendar pa ga je tam zasledujoči trgovski pomočnik zasuil ter ga izročil policiji. Čira za 30 letnega S. G. iz Leobna, ki se klati brez posla po naši državi. Pribor je bil vržen lastniku, tat pa izročev sodišču.

ne vaje vseh sedem gasilskih čet. Cerkveno obredno bo opravil župnik od Sv. Marka gosp. Grobier.

Kaljenje nočnega mira. Trgovci z živino prevajajo s tovornimi avtomobili nakupljena telota iz savske banovine proti Mariboru. Pri tem prevažanju se navadno ustavijo v Ptujju ob nočnem času, da si nabavijo bencin. Predno pa si lega nabavijo, poteče precej časa, ker so prodajalci bencina navadno že v globokem spanju. Med tem časom uboge živali, ki so nalačene na avtomobilu, grozno mukajo, da se cele ulice po konec. Ker se upravičene pritožbe množijo, prebivalstvo Ptujja naprosi merodajne činitele, da se ti-le nedostanki odpravijo.

V Ptuj je prispel cirkus Wolner, kjer ostane le nekaj dni. Ker v Ptujju že dolgo časa nismo imeli cirkusa, vlada zanj precejšnje zanimanje.

Vič brez župana

Preteklo soboto zvečer se je vršila seja občinskega odbora, ki je potekala povsem v znamenju skorajšnjega priključka k Ljubljani. Že dejstvo samo, da se je ni vodil predsednik Petrovič, ki že več mesecev ne vrši svojih poslov, niti podpredsednik G. Knez, ki ga je do zadnjega dne nadomestoval, temveč G. Novak, je vzbudilo občjo pozornost. Najvažnejša točka dnevnega reda, ki je bila javljena na razglasih, je bila ureditev službenega razmerja občinskih nameščencev in event. nameštitev. Referent Ažman je poročal o personalnih zadevah in so se končno uredila službena razmerja uradnice gđč. Oblakove, G. Marinčiča, šolskega in občinskega sluga ter cestarjev. V splošni tašini je nato poročal referent Ažman, da je podpredsednik Knez odložil svoje mesto v občinskem odboru in na prošnjo uprave vložil prošnjo za sprejem v občinsko službo. Utemeljeval je svoj predlog na svojstven način in predlagal, da se ga nastavi za dnevnničarja, ki bo obenem vodil predsedniške posle, za kar se ga posebej honorira. Večina je predlog sprejela, ker, kakor nam je znano, je klub zasadal že prej, pa tudi ostali odborniki niso glasovali proti. Tako je končno po odpustu obeh občinskih uradnikov pisarna viške občine izpopolnjena in bo mogla svoje posle nemoteno voditi v najlepšem redu do priključka k Ljubljani. G. Gale je sicer poudarjal, da je bila možnost že prej izpopolniti tudi mesto vojaškega referenta in obžaluje da do tega ni prišlo, ker bi se dalo vsled velikega dela zaposliti vsaj še enega nastavljenca. Ostale točke dnevnega reda niso imele posebne važnosti in je seja potekala v znamenju skorajšnjega taziada sedanjega občinskega odbora.

Vlak povozil otroka

Križevska vas pri Metliki je ena najnesrečnejših v metliškem okraju. Navadno gori tam vsako leto. Ni še dolgo, kar je pogorelo posestvo gosp. Cinarja. Poleg škode, ki jo je povzročil požar, ga je kmalu nato doletela še hujša nesreča. Njegove dve leti staro dete se je igralo brez nadzorstva in zašlo na železniški tir. Prihajajoči vlak pa je pretrgal nit življenja temu otročičku. Tako se vrstijo v tej vasi, ki ima nekaj nad 50 prebivalcev, nesreča za nesrečo.

Radiotermalne,

znano za vse bolezni priporočljive

ŠMARJEŠKE TOPLICE 27° R

sprejemajo v posezoni od 1. septembra na 10 dnevno penzijo (3 krat dnevno dobra hrana, stanovanje in kopalje za osebo Din 400.—).

Uprava kopaljšča, Novo mesto
Ljubljanska cesta 21.

Nesreča z brezmotornim letalom

Ljubljana, 4. septembra.
Včeraj je bila ljubljanska reševalna postaja telefonično naprosena iz Nove vasi pri Blokah, naj nujno pošlje tja reševalni avto, ker se je tam pripetila huda nesreča z brezmotornim letalom. Reševalci so naglo odhiteli na Bloke, kjer so pa morali čakati še skoraj eno uro, da so prinesli ponesrečenega letalca s hriba Bloška.

Znano je, da je bloška pokrajina zelo pripravna za poskuse z brezmotornimi letali. Ta sport je pridobil med našo mladino že mnogo pristašev. Tako je sedaj zbranih na Blokah kakšnih 20 mladeničev in tudi deklet, ki se tam vadijo z brezmotornimi letali. Eden najbolj gorečih letalcev in pristašev tega sporta je bil 19 letni Zdenko Marinček, sin ravnatelja iz Celja, Zrinjskega ulica 13. Njegovi tovariši so letalo pripravili na vrh hriba ter

spustili Marinčka v zrak. Letalo se je res dvignilo kakšnih 25 m v zrak. Pri tem pa je Marinček okrenil višinsko krmilo preveč navpično tako, da se je letalo postavilo v navpično lego ter nato bliskovito strmoglavilo nazdol. Prestrašeni tovariši so bili prepričani, da se je mladi letalec ubil, zakaj letalo je priletelo s tako silo na tla, da se je v trenutku razbilo v same trske. Vendar pa so k sreči privlekli izpod ruševin letala letalca še živega. Njegove poškodbe so bile hude, zakaj zlomil si je desno nogo v kolku. Ljubljanski reševalci so mogli šele popolnoma pripeljati ponesrečenega letalca v bolnišnico.

Včeraj se je pripetila še drugemu letalcu na Blokah nesreča. Tudi on je padel z brezmotornim letalom prehitro na tla, vendar pa se je letalo samo razbilo, medtem ko je letalec odnesel le manjše praske.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne **FRANZ JOSEF grenčice.**

Registrirano od Min. soe. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Junaki noža strogo sojeni

Ljubljana, 4. septembra.

Pred malim kazenskim senatom je bila končana glavna obravnava proti štirim junakom noža, ki je bila pretekli teden prekinjena. Bilo je na nedeljo 7. julija ponoči pred šolo v Lešah na Gorenjskem. V gostilni so se poprej fantje sprli zaradi plesa. Prepis so prenesli na cesto. Hlapec France Zdešar, krepak in zastaven, je postal žrtev pokolja. Sprva so se sprli in Zdešar je nekoliko reagiral na razne opazke nasprotnikov. Trije so nanj navaliли, četrti pa ga je začel z nožem obdelovati.

Državno tožilstvo je obtožilo: Jožeta Kernika, 35 letnega oženjenega čevljarja v Lešah, zločina hude telesne poškodbe, njegove pomagalice; 23 letnega posestnika sina od Sv. Neže pri Brezju Janeza Pretnarja, 24 letnega krojača Franceta Kernika, brata prvga, in Jožeta Zupana, 24 letnega sedlarja pa pomaganja pri zločinu.

Obtoženci so se izgovarjali, da so bili najprej izzvani od Franceta Zdešarja. Izgovarjali so se celo na silobran. Prvi obtožence je z nožem obdelal Zdešarja. Kar 28 vdhodljavev je napravil po Zdešarjevem životu. En sunek je bil smrtonosen, ker je šel nož skozi prsno votlino. Ostali trije so se zagovarjali, da so Zdešarja pred šolo samo podrli na tla in ga držali. Vsak pa je tajil, da bi ga bil z nožem. Vsi so zatrjevali sodnikom, da so bili razburjeni in jezni. Glavna pričča France Zdešar je podrobno opisal razvoj prepira in pretepa. Sodišče je obtožence spoznalo za krive ter so bili obsojeni:

Jože Kernik kot glavni napadalec na 2 leti in 6 mesecev robije. Njegovi pomagači pa vsak na 1 leto strogega zopora.

Pred malim senatom sta bila nadalje obsojena zaradi noža 30 letni posestnik z Gozda pri Kamniku Lojze Senožetnik na 1 leto robije, in 26 letni Miha Kuhar s Krivčevca na 1 leto in 2 meseca robije. Bilo je 26. maja na nedeljo ponoči. V Romšakovih gostilni na Krivčevem so bili zbrani fantje. Navzoči so bili tudi vojak geografskega inštituta iz Beograda, in vojak Polde Peterlin. Njih tovariš, je igral na harmoniko. Prišlo je do navzkrižja s fanti. Kuhar je Senožetnika nahujekal proti vojaku in mu pod mizo pomolil odprt nož. Senožetnik je nato udaril po gostilniški luči in sunil z nožem okrog tako, da je zadel desno oko Peterlinovo, da se mu je pozneje izliilo.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani, Kongresni trg 2. II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljše uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programi, ki ga izvajajo samo prvostopske moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojepisni, stenografski in drugi specialni tečajji. Zavod daje istemno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

Koledar

Četrtek, 5. septembra: Lavrencij Just, škof; Gentilij.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. Ivan Novak, svetnik ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrtnišnice splošne bolnišnice. Naj mu sveti večna luč! Zaljučnim naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj, Maribor. Lastni dijaški internat. Vpisovanje še ta teden samo v šolski pisarni, Vrazova ulica 4, tudi ob praznikih in nedeljah od 10. do 12. ure. Šolski program brezplačno. Zoižanje šolnine. Začetek dne 9. septembra.

— Posebni vlak odpelje romarje k Mariji Lurski v Rajhenburg in na izlet v Zagreb v soboto 7. t. m. ob 10 iz Ljubljane gl. kol. Kdor se želi še pridružiti romarjem, naj pride po izkaznico do sobote do 9 v pisarno »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpetrska vojsnica.

— Razpisane so v lavantinski škofiji župnije Sv. Lenart nad Laškim, Sv. Florijan v Doliču in Podčetrtak, in sicer vse tri do 11. oktobra 1935.

Kapital v zimi Lutz
Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Pokrovitelstvo nad Zvezzo razstavno rodovne živine v Murski Soboti, ki se bo vršila dne 8. t. m., je prevzel minister za kmetijstvo g. Svetozar Stankovič. Priprave so v polnem teku. Zanimanje med živinorejci je veliko. Žnano je, da so naši Prekmurci prvostopski živinorejci, prihodno nedeljo pa hočejo pokazati uspeh selekcijskega dela. Živinorejci bodo tudi zanimali tekme v oranju s kravami, preizkušnja vožnje ter uspešnost hoje. Živina bo razstavljena iz okrajev Dol Lendava, Murska Sobotna in Ljutomer. Vse živinorejce vabimo na razstavo. Poslužite se polovične vožnje, ki velja od sobote popoldan do ponedeljka do 12.

Dobro jutro Lutz
Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Maturanti ljubljanske gimnazije in reške iz L. 1900 praznujejo dne 12. septembra t. l. v Ljubljani obletnico mature. Ob 10 je za umrle sošolce sv. maša na Rožniku, ob 1 pa skupen obed v ho-

Vsak je sam sebi sovražnik,

že se nima v svoji hiši 'Herkules' obroča za šteditnik, patentiran! Kolosalen uspeh kurjenja! Ogromen prihranek na kurivu, t. j. 50 %! Dobi se pri tvrdki

D. Rakusch, Celje

zdi ta svet za današnje uporabljane zelo tuj in nepriljuden z ozirom na socialne težnje današnje dobe, ki ne trpi nikakih privilegijev in partizanstva, samo vendar veseli, da se je našel med nami pisatelj, in to dober pisatelj, ki je — dasi zaenkrat še v nemškem jeziku — znal v polnosti in umetniško izrazito podati podobo te umirajoče vrste aristokracije na naših tleh. Grof Barbo je s pestro roko in polnimi barvami prikazal zakonsko zdolgočasnost grofa Berga na enem dolenskih gradov, ki ga vnovič zajame strah od njegove nečakinje, s katero preganja dolgčas ob ruleti. Ta ruleta s svojo belo kroglo postane simbol ljubzenske sreče in usode: Ti igraš nanjo, misliš, da po nezmotljivem sistemu — krogla pa pade vse drugam. Tako se piete ljubezen med grofom in sestrično, in končno, ko je bil grof najbolj prepričan o uspehu, se sestrična vrne k svojemu možu. In vso je spet kar je bilo — pred igranjem na ruleto ljubezni. V ta, čisto meščanski negloboki osnovni motiv, lasten naturalističnim ruskim in francoskim psihološkim romanom, na katere spominja, je pisatelj spletel izrazite slike služinčadi, umazanega ljudstva, malomeščanske družbe v napredni gostilni, karikaturu profesorja, vaškega zdravnika, starega policajca Naceta... zlasti pa zimskih voženj, godzinskih jahanj in lepe slike love, ki spada med najboljše strani romana. Roman je pisan v naturalistični tehniki in ni idejno globoko postavljen. Po idejnosti spada v skupino malomeščanstva, ki ne čuti nikake etične problematike, se iz dolgočasnja izživlja v erotiki in flirtu (prizor, ko Rošče govori o svoji prvi zaročki, ki je zelo pikanten in za »aristokracije« neprimeren, ozir. po današnjih pojmih o nedelavnem razredu značilen.) Prav taki aristokrati, kot jih opisuje grof Barbo, ki jih mimogrede tudi malce karikirira (shod proti delitvi veleposesetev), je naša »jara gospoda«, ki se v Ljubljani zabava v kinu in barih, na deželi pa ob ruletah in kartah. Nazor obeh je naturalistično-meščanski, ne globok, hlepeč po romantično-čustvenih doživetjih in izpovedujoč nekak liberalni humanizem, ki že spada v zgodovino. Grof Barbo je pisal sodoben roman iz povojnega časa, v bistvu pa je podal sliko stanu, ki komaj še biva in spada še v zgodovino. Kot zadnji svojega rodu je temu stanu napisal labodnji spev, ki

lelu Bellevue. Udeležbo je javiti na spodnji naslov najkasneje do 9. septembra t. l. Radi jesenskega velesaja je železniška vožnja polovična. Dr. Egon Stare, odvetnik, Ljubljana, Knafljeva ul. 10/1.

Volitve jeseni Lutz
Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Okrajno društvo trgovcev v Celju naznanja članstvu, da morajo ostati trgovine na rojstni dan Nj. Vel. Petra II., to je dne 6. septembra t. l. ves dan zaprte. Predsedstvo.

— Prva slovenska enoletna trgovska šola, znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, vpisuje dnevno. Šolnina 120 Din. Odlični predavatelji, profesorji! Pojasnila brezplačno!

— Nove šolske knjige. Nemska slovnica za srednje in njim sorodne šole od prof. dr. Pavla Brežnika izide v Ljubljani radi danih razmer šole v oktobru. Istočasno izide v Beogradu od istega pisca slovenska izdaja drugega letnika. Trivunac-Kangrgine nemške čitanke za srednje šole.

— V državni nižji gozdarski šoli v Mariboru bo pričelo šolsko leto 1935-36 dne 1. oktobra 1935. Sprejemali se bodo gojenci za enoletni tečaj in za I. razred dveletne šole. Pouk v obeh tečajih bo trajal po 10 mesecev in sicer od 1. oktobra 1935 pa do 31. julija 1936. Za sprejem v enoletni tečaj je potrebna z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prosimci z ljudskošolsko izobrazbo bodo morali s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. Kandidati za sprejem v I. razred dveletne šole morajo dokazati, da so dovršili vsaj 2 razreda gimnazije ali realke odnosno 3 razrede meščanske šole. V oba tečaja se bodo sprejemali predvsem oni kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, potem tudi sinovi malih, srednjih in velikih godzinskih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednji vsi ostali, ki čutiljo v sebi poklic do gozdarske stroke. Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola sprejme samo omejeno število gojencev, ker je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno Din 500. — Pridniki, siromašnim prosilcem se bodo dovolila po možnosti do polovice prosti mesta. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. sept. 1935 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pravilno kolikovanim lastnoročno pisanim prošnjam je priložiti: 1. krsni list; 2. domovnico; 3. zadnje šolsko izpričevalo odnosno odpustnico; 4. uravstveno izpričevalo za one prosilce, ki ne pristopajo neposredno iz kake šole; 5. zdravniško izpričevalo s katerim je dokazano, da je prosilec telesno in duševno za naporno gozdarsko službo popolnoma zdrav in 6. izjavo staršev odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja.

— Motnje v želodcu in črevesu. Šibpanje v trebuhu, zastajanje v čilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovec grenčice.

VELIKOMESTNI VARIETE

na Ljubljanskem velesajmu od 5.—16. sept. 1935, paviljon K. Otvoritevna predstava v četrtek 5. septembra ob 8.15 zvečer. Vsak dan dve predstavi: ob 4 popoldne in ob 8.15 zvečer. Nastopajo samo prvostarski, svetovni umetniki: 2 Rellos, vratolomne akrobacije; Vilko, univerzalni umetnik, imitator živalskih glasov, moister maske; Miss Elvira, plesalka na žici; 4 Adys, 4 zvezdniki akrobacije; Vilko, univerzalni umetnik, govori iz treh; Pirolli, muzikalna točka; Fantasia, svetlobna revija, fontane, največja atrakcija svetovnih varietejev; Split, fontane, goreče jezero, Čuvajmo naše morje. Conferencier: operni pevec Mirko Jelačin.

— Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani poziva vse gojenke, da se obvezno zbero 6. IX. 1935 ob 10 na zavodu. Ravnateljstvo.

Kniflic — žima

Glej oglaš!

— Nad starko s kolom. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela 75 letno Ano Skubicevo iz Javora pri Dobrunjah. Starko je neki nasilnež napadel s kolom ter ji zlomil desno roko.

Sveža solata, zabeljeni makaroni in spageti — Pekalate ali Jajnine — so ovažujoča jed v poletnih dnevih. Gospodinje pozrite večkrat svoji družini s to ceneno jedjo!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 7. septembra: *Iskrla pri Novari*. Dramsko gledališče. Izv. Zvižano časa od 24 Din navzoh. Nedelja, 8. septembra: *Ob 18. Kralj Edip*. Letno gledališče v Tivoliju. Časa od 20 Din navzoh. Ponedeljek, 9. septembra: *Zaprta*.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 4. septembra: *Aladinova podulada Jadranske straje*. Izv. Glasbiko zina časa od 15 Din navzoh. — *Manon*. Slavostna predstava v praslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Izv. Zvižano časa od 36 Din navzoh.

Sobota, 7. septembra: *Malu Florange*. Izv. Zvižano časa od 30 Din navzoh. Nedelja, 8. septembra: *Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron*. Izv. Zvižano časa od 30 Din navzoh.

NAZNANILA

Ljubljana

1. Nožno službo imajo lekarnar dr. Piccoli, Tyrkova c. 6; mr. Bobovar, Celovška c. 62, in mr. Gartin, Moste.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 5. septembra: 10.00 Prenos izvirne ljubljanske velesaja. 11.00 Prenos promocijske koncerta vojske godbe 12.00 Fantje po polji gredo, vrisajo in pojo (plošče) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila, sporod 13.15 Odlomki iz zvočnih filmov (plošče) 13.30 Vreme, borza 13.40 Magistri so dejali, da boje vsi pisali! 13.45 Slovenscina za Slovence (dr. Rudolf Kolar) 13.50 Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila 13.55 Nac. ura, 13.59 Prenos iz Beograda, 14.00 Čas, poročila, sporod 14.05 Koncert Radijskega orkestra. Konce ob 22.

Drugi programi:

Četrtek, 5. septembra: Beograd: 20.00 Orkestralni koncert kraljeve garde 22.15 Prenos iz kavarna 22.00 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Beograd 22.15 Jugoslov. glasba — Danaj: 17.30 Vokalni koncert solistov 19.30 Radijski orkester 21.00 Melodrama 22.10 Vokalni koncert 22.45 Plošče: Čajkovski — *Rudimpeča*; 20.45 Orkestralni koncert 22.00 Uganjska glasba 23.15 Jaz — *Fran Milani* 17.05 Vokalni koncert 20.00 Vojska godbe 22.15 Orkestralni koncert — *Bio-Bari*; 20.40 Manon Lesant, opera, Puccini — *Praga*; 20.20 Radijski orkester 21.45 Godalni kvartet — *Variacija*; 20.00 Laska glasba 21.35 Godalni koncert 22.00 Plesna glasba — *Berlin*; 20.10 Plesna glasba — *Frankfurt* 20.10 Vokalni veser — *Frankfurt* 20.10 Orkestralni koncert — *Monako*; 20.10 Plesna glasba.

Najboljše kozmetično sredstvo

zoper potenje in slab vzduh je in ostane neškodljiv Sanoped, ki se dobi v vseh lekarnah. Neobhodno potrebno uradnikom, delavcem, obiskovalcem plesov, prenočitelj itd. Nabavite si še danes Sanoped

Kulturni obzornik

Grof Barbo: Bela krogla

Roman. Ljubljana, str. 324.

Rakovniški graščak Robert grof Barbo, bivši jugoslovanski aktivni članik, zdaj v rezervi je napisal roman iz življenja aristokracije na Slovenskem »Bela krogla«, ki je zdaj iz nemškega rokopisa prevedena na slovensko. Grof Barbo je potomce prastare plemiške rodbine, ki šteje v svoji zgodovini cele papeže, in ki je tudi v slovenski zgodovini igrala važno vlogo, zlasti l. 1848, ko se je ded našega pisatelja priključil popolnoma slovenski narodni stvari. Na str. 167 obtožuje pisatelj kranjsko plemstvo, ki si ni znalo dobiti polji do ljudstva ter se ni znalo povezati z njim. Če bi se to zgodilo, bi bilo danes s slovenskim ljudstvom in deželinim plemstvom čisto drugače. Tako pa se mi zdi, propadala oba. Če sto let bodo stala samo še grajske razvaline nad siromašno deželjo in bodo pričale o naši nekdanji veličini, ki je nismo znali uporabiti v svoje dobro in v dobro ljudstva, ker se nismo znali v svoji domišljavosti, spojiti z njim v eno. Mi nismo sicer mnenja, da bi nas moglo samo plemstvo rešiti, ter da propadamo samo radi tega, ker se nam je plemstvo selitac odtujila, nasprotno, nam to dejstvo daje samo ponosno zavest, da smo v vse, kar smo, zrasli smo iz sebe, iz svojih kmetjskih osnov, ter je nam demokratičnost bistvena. Zato je nam ta roman kranjskega plemstva, ki je dobro pisan in vseskozi zanimiv, vendarle precej tuj in eksotičen, ter po svoji tendenci, konservativnosti vzbuja odločen vtis izkoreninjenosti in jalovosti plemstva, čeprav v naši sredini že popolnoma pomeščanjenega.

O romanu samem bi se dalo zelo mnogo govoriti, zlasti v socialnih vprašanjih, ki jih vzbuja. V času, ko Kričič neusmiljeno karikira hrvaško plemstvo, ga pri nas predstavljamo v listi lepi romantični luči, kot smo ga vajeni pri Kerniku in Tavčarju, ozarjen z rahlo, a strastno grajsko erotiko. Micketwiz je svoj čas podal tako plemiško življenje v dozdaj nedosegljivi podobi. Če se nam

zdi ta svet za današnje uporabljane zelo tuj in nepriljuden z ozirom na socialne težnje današnje dobe, ki ne trpi nikakih privilegijev in partizanstva, samo vendar veseli, da se je našel med nami pisatelj, in to dober pisatelj, ki je — dasi zaenkrat še v nemškem jeziku — znal v polnosti in umetniško izrazito podati podobo te umirajoče vrste aristokracije na naših tleh. Grof Barbo je s pestro roko in polnimi barvami prikazal zakonsko zdolgočasnost grofa Berga na enem dolenskih gradov, ki ga vnovič zajame strah od njegove nečakinje, s katero preganja dolgčas ob ruleti. Ta ruleta s svojo belo kroglo postane simbol ljubzenske sreče in usode: Ti igraš nanjo, misliš, da po nezmotljivem sistemu — krogla pa pade vse drugam. Tako se piete ljubezen med grofom in sestrično, in končno, ko je bil grof najbolj prepričan o uspehu, se sestrična vrne k svojemu možu. In vso je spet kar je bilo — pred igranjem na ruleto ljubezni. V ta, čisto meščanski negloboki osnovni motiv, lasten naturalističnim ruskim in francoskim psihološkim romanom, na katere spominja, je pisatelj spletel izrazite slike služinčadi, umazanega ljudstva, malomeščanske družbe v napredni gostilni, karikaturu profesorja, vaškega zdravnika, starega policajca Naceta... zlasti pa zimskih voženj, godzinskih jahanj in lepe slike love, ki spada med najboljše strani romana. Roman je pisan v naturalistični tehniki in ni idejno globoko postavljen. Po idejnosti spada v skupino malomeščanstva, ki ne čuti nikake etične problematike, se iz dolgočasnja izživlja v erotiki in flirtu (prizor, ko Rošče govori o svoji prvi zaročki, ki je zelo pikanten in za »aristokracije« neprimeren, ozir. po današnjih pojmih o nedelavnem razredu značilen.) Prav taki aristokrati, kot jih opisuje grof Barbo, ki jih mimogrede tudi malce karikirira (shod proti delitvi veleposesetev), je naša »jara gospoda«, ki se v Ljubljani zabava v kinu in barih, na deželi pa ob ruletah in kartah. Nazor obeh je naturalistično-meščanski, ne globok, hlepeč po romantično-čustvenih doživetjih in izpovedujoč nekak liberalni humanizem, ki že spada v zgodovino. Grof Barbo je pisal sodoben roman iz povojnega časa, v bistvu pa je podal sliko stanu, ki komaj še biva in spada še v zgodovino. Kot zadnji svojega rodu je temu stanu napisal labodnji spev, ki

je lep, romantično otožen in se zaveda propasti. Z njo pa se je pisatelj predstavljal kot dober romanopisec iz dobre šole in je njegova podoba grajskega življenja bolj resnična in polnejša, kot katerakoli našega pisatelja. Bilo bi dobro, da začne pisati v slovenskem jeziku, da se spoji s slovenskim kulturnim življenjem, h kateremu teži, da vsaj ob zatonu najde naše plemstvo plast, od katero je dozdaj živele.

Plesna šola Metode Vidmarjeve

Tega meseca se začne zopet redni pouk v »Plesni šoli Metode Vidmarjeve«. Konec preteklega šolskega leta 1934/35, je ta šola prireditelj zaključno produkcijo. Poročila našega poročevalca o tej produkciji tedaj zaradi tiskarske stavke in omejenega prostora nismo mogli objaviti. Kljub zakesnitvi objavljamo danes to poročilo, ki dokazuje živo in resno stremiljenje šole za pravih umetniških izrazom. Uspeh, ki ga je šola s svojo zaključno produkcijo dosegla, naj služi občinstvu, kot njeno merilo.

Opomba uradništva.

Ko je lansko leto nastopila skupina učenk plesne šole Metode Vidmarjeve pred ožjo družbo s prikazom osnovnih potez umetnega plesa, je nastop zastopil toliko resen vtis, da je vzbudil vero v mlado rast naše plesne umetnosti. To vero je podkrepila tudi zadnja javna produkcija te šole, ki se je vršila v dramskem gledališču.

Prireditelj je predstavila zopet najprej osnovno plesalsko izdelano teles in rasla od tu postopoma preko prefinjenega oblikovanja v vzmagih rok do kratkih zasnutkov solističnega plesnega umetniškega oblikovanja in se zaključila s skupinsko plesno sliko. Celotni dojem ni bil še označen kot dokončana plesna umetnost, pač pa kot izredno izvedena predpriprava in kot prvi pogankji nasproti resni umetnosti. Vse pa s toliko intenzivnostjo, da smo mogli v tem delu videti ras

zdrave in trdno zastavljene temelje za bodočo zgradbo. — Prvi del (nastavek stopala, korak, način hoje) je bil morda nekoliko prerazčlenjen. Počkazal pa je podrobno izdelanost telesa in gibov in to s stalno notranjo napetostjo. Drugi del (vzmahi v različne smeri) je uravnost priklenil s finose oblikovanju, kjer je zaživela plastika telesa. Tretji del je obsegal solistične nastope štirih gojenc in nastop Mete Vidmarjeve. »Studija« Tike Škerlejeve je bil graciozen niz gibov; kompozicija Marije Gradnikove »Pravijo, da sem srečna« je bila simbolna slika borbe z življenjem, iskreno občutena in estetsko zgrajena; »Tema« Vide Lojkove je vsebovala lepo izoblikovane gibov in dovolj izrazne moči; v »Improvizaciji« Marije Fratuškove pa je najučaje zaživela volja in moč gibov. Če vemo, da so bile vse točke po večini invencija izvajav, možemo sklepati na resnost in pravo pojmovanje plesne umetnosti, ki se od starojsih smeri loči po tem, da ni več le estetika gibov, temveč sredstvo za izraz notranjega doživljanja. Obenem pa je tudi razumljivo, da je iz vsega kipelo pretežno intimo čuvstvanje; dočim sta prav volja in moč stopili bolj v ozadje. In morda je zato tudi forma bila povod nekoliko megle. Pač pa se je prav ta močno odrazila v zadnjem nastupu Mete Vidmarjeve, ki je plesala »Pokrajinsko pesem« z neko tiho umirjenostjo gibov, pa z bogato notranjo razgibanostjo čeprav morda pomanjkajo napete volje ni dalo celoti tistega končnega vtisa, ki bi bil skladen z močjo plesne kompozicije same. — V končnem nastupu skupine štirih plesalk, ki so podale »Osutek k menuetu«, pa je živela velika grafija gibov in intimitno razpoloženje.

Kar se tiče povezanosti z glasbo, ki jo je izvedel na klavirju Bojan Adamič, smomo reči, da je v glavnih potezih obstojala prava ubranost, ki ni dovoljevala značajja plesa presegati značaj glasbe in obratno. Tudi je ugodno učinkovalo, da je bil instrument toliko oddaljen, da ni začel v kako vsiljivo zvok. — Celotna prireditelj, ki je je treba gledati pač s stališča šole in predpriprave, je zapustila zelo ugoden vtis in more biti Vidmarjevi in njeni šoli v vapoobmoju za nadaljnje delo, nam pa v zadovoljenju, da brsti na naših tleh rasna plesna umetnost. — Gledališko dvorano je izbrano občinstvo napolnilo v polnem številu.

Pisateljski kralj džungle: Kipling

Rudyard Kipling je Evropi razodel čudoviti svet Indije, še več: lahkomiselno mladino, ki ji je vse nič, je učil tega, da občuduje Boga in njegove čudovitosti v gozdovih in poljanah, da vzljubi poezijo in živali. Saj je nemara že nekoliko obledela slava največjega književnika iz dobe kraljice Viktorije, vendar so vsem narodom, tudi našemu, znana njegova dela, kakor jih je svet poznal pred 50 leti, ko je bil Kipling še mlad in je pravkar stopil na prag svoje svetovne slave. Vsak pozna Kiplinga in vendar ga osebno malokdo vidi in sliši. Kipling ima zdaj 70 let, pa se prav boječe skriva pred vnanjim svetom. Tiho živi na svojem posestvu v Sussexu na Angleškem.

Takole pravi o sebi: »Kar sem, in kar sem napisal, se moram zahvaliti svojemu očetu, ki je bil predstojnik umetnostne akademije v Lahori. Sam je bil književnik in njegovo obsežno delo — Zverine in ljudje v Indiji — je bilo prevedeno na več jezikov.«

Kiplingov oče, Lockwood Kipling, je ilustriral nekaj del svojega sina Rudyarda, ki je bil 1865 rojen v Indiji, v Bombayu. Ko je

imel 13 let in se je prišel šolat na Angleško, je že začel pisateljvati in je bil glavni urednik »Solskega lista« United Service Collega, kjer je prebil 4 leta in se vrnil v Indijo.

»Postal sem časnikar in sem pisal slike s potovanja za indijske časnike,« je dejal, »in v prostem času sem pisal povesti, ki so mi prinesle slavo. Moje prve knjige, ki jih mi je oče ilustriral, so izšle le v nekaj sto izvodih.«

Leta 1887 so izšle Kiplingove »Povesti o gričih«. Ko je bil feljtonski urednik »Allahabadskega pionirja«, je potoval v Anglijo, nato na Japonsko in v Ameriko. Spotoma je pisal članke. Toda Angleška in Amerika ga nista še nič priznala. »Trajalo je še nekaj let, preden se je moj — Maugli — priljubil občinstvu.«

Nato je prišla doba, ko je postal Kipling junak svojega naroda. Volk Maugli in volčica Akela, panter Bagheera, medved Baloo in slon Thoomai so se priljubili svetu. Vsak človek se je kar zaljubil v Rikki-Tilki-Tava. Ljudstvo iz nižjih slojev se je po trikrat na

teden odreklo kosilu, da so mogli po dva in po trije skupaj kupiti Kiplingove knjige in jih brati tudi skrivši v pisarnah.

Zdaj ima »oče« Mauglija 70 let in ni prav nič star. Prav tako se še po otroško smeje ko v mladosti. Najrajši ima otroke krog sebe in jim pripoveduje o svojem življenju in o postanku svojih knjig. Tedaj se smehlja in je videti prav majhen, dasi ima sive lase, ščetinaste sive brke in naočnike.

Kipling živi zdaj že dolgo v Angliji. Pa zmeraj še kaj napiše o džungli in njenih prebivalcih. Zdaj pa zdaj napiše kak roman ali kako novelo, črtico iz evropskega in zahodnega življenja. »Vzhod je vzhod in zahod je zahod,« se imenuje ena najlepših njegovih povesti. Ondi obravnava svoje nazore o Indiji in Evropi. — Kipling stoji med vzhodom in zahodom in se prav tako zanima za derivate in fakire ko za čarobni svet moderne tehnike. »Oba svetova mora človek poznati in ljubiti,« pravi, »in ne sme zamenjati vzhoda z zahodom in oba je treba enako spoštovati. Poznam te stvari, ko sem pol stoletja nihal med saloni in pragozdovi sem in tja.«

Najmlajši dirkač sveta, Američan Jan Hoskins, ki je že štiri leta star vozil motorno kolo

400.000 Indijcev

Iz Sanganašerija v Južni Indiji poročajo, da je čez 400.000 ljudi, največ katolikov, 25. julija spremljalo posmrtno ostanke škofa Kurialašerija, ki so ga pokopali v ondotni katedrali. Procesija je obsegala 8 km dolgo vrsto čolnov, ki je sledila motorni barki s truplom rajnega škofa.

Tomaž Kurialašerij, sirska-malabarski škof, je umrl že leta 1925 v Rimu. Njegov naslednik, škof James Kalacherry, ki je bil letos v Rimu, je odredil, da prepeljejo rajnega v Indijo. Procesija, ki je plula po krasni malabarski vodni cesti, je bila sestavljena iz 100 parnikov in motornih čolnov in bilo je še 25 ogromnih bark, sličnih gondolam, ki jih je poganjalo 100 veslačev. V katedralo so odnesli krsto pod belim baldahinom in vse je bilo v cvetju. Po končanih obredih so položili krsto v cerkev.

Nazadovanje rojstev v Franciji

Navzlic nagradam in ugodnostim, ki jih Francozi dajejo tistim, ki imajo dosti otrok, je bilo letos veliko manj rojstev in sicer za 10.372 manj kot lani in za 23.123 manj ko leta 1932! Pač je več ljudi umrlo in sicer je letos v Franciji umrlo 10.800 ljudi več ko lani; med mrtveci je pa 13.989 dojenčkov do enega leta!

Ples po Shakespearovem besedilu

Sovjetski skladatelj Prokofjev je uglasbil štiridejanski balet po Shakespearovi žalostni »Romeo in Julija«. To je pač prvi balet po besedilu največjega dramatika.

Abesinščina

V Abesiniji je mnogo plemen, kakor: Amharci, Galajci, Somalci, Danakila, Arusijski, Issajci, Felašajci, Guragijci, Aganci, Kafičojci, Voitojci in drugi — in vsako plemo ima svoj jezik. Ker je bila Abesinija zmeraj obmejna država, se je vanjo naselilo veliko različnih plemen; tako so prišli vanjo semitski, hamitski in zamorski narodi, ki so drug drugega krvavo pobijali in se slednjič drug z drugim kulturno in jezikovno pomešali. Narod, ki zdaj vlada v Abesiniji in ki jih številčno prečkajo Gallajci, so semitski Amharci, h katerim pripadajo kraljevska hiša in pleme vojščakov. Amharski jezik je tudi državni jezik, ki ga kolikor toliko razumejo tudi druga plemena. Ta jezik je iz južno-etijopske skupine semitske jezikovne veje, je torej v sorodu z arabskim in hebrejskim jezikom. Drugo važnejše abesinsko plemo, ki je zlasti trgovsko, je galajsko ali omorojsko plemo. Pripada hamitskemu narodu in se je tudi iz jugovzhoda priselilo v deželo. Severno in južno od Galajcev, ki je njih jezik razdeljen na več dialektov, prebivajo kušitski narodi Aganjevcev in Kafičojcev. Tudi Somalci, Danakilei, Isajci in slednjič še zaničevani Guragijci govorijo hamitske jezike. Guragijci so najnižja vrsta Abesincev in so večinoma težaki, sluga, tako, da ima ime Gurag tudi pomen za težaka, hlapca. Prav na jugovzhodu in zahodu so razni zamorski jeziki.

Kdor torej hočeš kaj doseči v Abesiniji, moraš znati najprej državni, amharski jezik. Ta jezik je silno težak, ki se ga Evropeec skoraj ne more naučiti. Saj ima v istih besedah toliko raznih pomenov in toliko pripon in sklonil in dodatkov in nič manj ko 256 črk!

Beseda, ki jo v Abesiniji najbolj potrebuješ in ki jo tudi Abesinec zmeraj uporablja, je: jutri. Saj ni ondi ničesar tako nuj-

nega, kar se ne bi dalo opraviti — jutri. »Ešhi naga« — jutri — je sploh odgovor Abesincev. In če bi rad kaj dosegel, kar Abesinec ni všeč, te potolaži z »Isgehar ankals«, to se pravi: Bog ve! — Na živahnih ulicah in posebno na prostranem trgu »Nove rože« — Addis-Abebe, slišiš neprestano »Sorbeis« (pojdi s pot!), kar vpijejo postrežniki, nosači-Guragi. Prav tako boš večkrat slišal klic »Abjet!« (Usliši me!) »Abjet!« kliče podložnik, kadar na cesti prosi svojega cesarja, naj mu ugodno prošnjo; »Abjet!« prosijo upniki, če tečejo za dolžniki in »Abjet!« tudi berači, ki prosjačijo. »Sugar abata!« (daj sladkorja, oče), kriče otroci za teboj. Prav sladkorja hočejo imeti! In če si povabljen — v Abesiniji imajo radi pojedine — moraš piti »thalla« (abesinsko pivo) in »teč« (abesinska medica). Tolarju Marije Terezije, ki je še zmeraj edino denarno sredstvo v Abesiniji, rečejo »Bu Ter«.

Ce bi kdo hotel v Abesinijo, je prav, da si zapomni vsaj »ešhi naga« — jutri. Vožnja dugega razreda stane skozi Trst okrog 16.000 dinarjev. Prej si je pa še treba doma kupiti knjižico amharskega jezika, zakaj v Abesiniji, čeprav je dva in polkrat večja kot Nemčija, ni niti ene knjižarne!

Model za največji most sveta, ki ga bodo zgradili v luci S. Francisco

Muzej za fotografske aparate. V Washingtonu so otvorili muzej, kjer je zbirka fotografskih aparatov od najpreprostejšega do najboljega. Zlasti so znameniti detektivski in vohunski aparati, ki so nekateri tako majhni ko gumb. Neka vohunka je imela tak majcen aparat, da ga je skrila v barvilo za ustnice! — Leta in leta je fotografirala z njim.

V polarnih krajih. Dve leti so raziskovali polarne pokrajine ob obrežju Vzhodnosibirskega morja člani arktičnega zavoda sovjetske Rusije. Izmerili in preiskali so 30.000 kvadr. kilometrov doslej še nič preiskanega sveta. Našli so na dolgo progo daleč tudi zlato žito. Ob izlivu reke Pantelajke bodo pripravili tla za novo gradbo mesta Nižnji Koljmski, ki stoji zdaj na močvirnatem svetu in ga bodo premestili na boljšo podlago (!). Ekspedicijska se je tudi zanimala za življenje Čučkov in jim skušala pojasniti »evropsko« kulturo.

»Krasno bo na letovišču, vse je v redu; otroci v koloniji, pes je pri sosedu, pohištvo je pridan, ura in pristani so pa v zastavljalnicah«

Sodnik: »Ali ne morete živeti brez vloma?«
Fakot: »O, bi že... ampak ne tako lepo!«

Na plesu francoskega poslanstva:
A vi, gospod, ste novi francoski poslanik?
Govorite francoski? Parlez vous français?«

Na severni tečaj gredo takole po največjem globusu sveta, ki so ga naredili v Franciji in je zdaj za šolski pouk v Parizu

Novo katoliško življenje v Španiji

Letos so smele biti v Španiji spet veliko-nočne in druge procesije in tako je bila tudi procesija v čast sv. Kajetana, ki ga zlasti v Madridu častijo za patrona najrevnejših. Na tisoče ljudstva se je udeležilo te procesije po ozkih, zapuščenih madridskih ulicah. Povsod, kjer se je prikazala soha sv. Kajetana, se je občinstvo — dasi v mestnem delu, kjer so komunisti, spoštljivo umeknilo in z oken in balkonov so se usipale rože na procesijo.

Otroci se igrajo

V sobi stopata fantek in punčka prav ponosno in svečano. Na vprašanje, kaj delata, odgovorita: »Midva sva ženin in nevesta in greva v cerkev k poroki.« — Najmanjši fantek pa stoji v kotu in važno strmi predse. »In kaj delaš ti tukaj?« — »Zdaj še nič; čakam, da bom rojen!«

Morfij in morfinisti

Hude so kazni in prepovedi za prodajo morfija, opija in kokaina. Zlasti kokain in opij sta strupa, ki ju države ne dovolijo prosto prodajati.

Evropa dobiva opij (in iz njega narejeni morfij ali heroin) kar iz — Evrope, z balkanskih dežel in deloma tudi iz Male Azije. Opij dobivajo iz belega in črnega maka. Kupčija z opijem evete najbolj v Carigradu in v Smerini. — Morfij je zdravniku neobhodno potreben, odkar so ga pred 100 leti zaželi izdelovati iz opija. Z morfijem uniči zdravnik bolniku bolečine, ki jih v hudih slučajih pač ne more več prestajati.

Zal pa je morfij prijatelj, ki je tem bolj nevaren, čim delj smo v njegovi družbi. Splošno je morfij znan, da zastruplja živce, vendar zastruplja vse organe človeškega telesa. Prvi učinke morfija je sicer prijeten, nato pa telo oslabi. Kdor se je dal morfiju v roke, si ga strastno želi in čim delj si ga vbrizgava pod kožo, tem manj občuti njegove učinke in tem več ga je treba tako, da je slednjič morfij ko — kuga. Kdor je okužen z morfijem, si ga kar bolešno želi in ne more prebiti brez njega.

Ce se človek tri do štiri tedne opaja z morfijem, si že pokvari dušo in telo. Oba oslaba in delujeta le tako dolgo, dokler deluje tudi morfij v telesu. Človeku je neskončno hudo po končanem vplivu morfija tako, da ne more ne živeti ne umreti. Ves je nemiren; če leži, mora vstati; če hodi, se mora uestiti; če sedi, se mora spet uleči. Ne ve, kaj in kako bi, slabe volje je, izogiba se ljudem, ničesar ga ne zanima, duševno ne more delati, ne more ne jesti ne spati — dokler iz-

nova ne vzame morfija, da mu odleže. Ko morfij nič več ne deluje, ga nadlegujejo isti neznojni občutki — in spet seže po njem — in tako naprej, dokler ni morfinist tako daleč, da napravi vse, tudi zločin, samo da pride do denarja za — morfij. Telesno in duševno pa morfinist propada od dne do dne in končno — zblazni.

Teško je ozdraviti morfinista. Šest do devet mesecev mora biti pod strogim nadzorom. A tudi če morfinist ozdravi, večkrat spet seže po morfiju in je slednjič neozdravljiv. Sicer je pa morfinist podoben pijaneu, ki pravimo o njem, da se prej ne spreobrne, dokler se v jamo ne zvrne.

Ze dolgo se veda bavi s tem, da bi morfij tako preuredili, da bi imel le dobre učinke in nič slabih.

Strahotne razmere na Madjarskem

Po nekaterih madjarskih občinah divjajo razne bolezni in je mnogo slučajev legarja — skoraj same posledice — lakote in prepilne hrane. Madjarska ima 700.000 brezposelnih ljudi, če prištejemo še člane družin, je kakih 3 milijone ljudi lačnih. Ker je letos madjarska letina slaba, bo še huje. Po več krajih niso ljudje že več mesecev videli ne mesa ne kruha in jedo le sirovo zelenjavo in sadje. Zato ni čudno, da so vsi oslabljeni in ne morejo ničesar delati. Madjarska se rada pobaha, da zaposluje tuje delavstvo; v resnici pa niti svojega ne more preživljati. Več ko pol milijona ljudi bi se rado izselilo iz Madjarske.

Mrtvi svetovni letalec Post in tovariši na mrtvaški poti v domovino

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 31. avgust kaže te-le glavne postavke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeru z izkazom za 22. avgust):

Aktiva: Zlato v blagajnah 1.267,1, zlato v inozemstvu 74,1 (plus 2,7), valute 0,00 (= 19,00), devize 32,2 (= 7,8), skupno podlaga 1.373,8 (plus 4,9), devize izven podlage 221,8 (plus 0,9), kovani denar 241,5 (= 71,7), posojila menična 1.523,15 (plus 18,4), lombardna 204,3 (plus 1,6), skupno 2.787,5 (plus 20,0), razna pasiva 438,56 (plus 8,4).

Pasiva: Bankovci v obtoku 4.690,7 (plus 153,0), drž. terjatve 1,3 (= 17,0), žirovni računi 504,44 (= 117,53), razni računi 709,3 (= 0,2), skupno obveznosti po vidu 1.215,04 (= 134,36), obveznosti z rokom 233,7 (= 4,5), razna pasiva 261,7 (= 51,54).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.875,75 (plus 18,66), skupna podlaga s primom 1.765,3 (plus 6,3), od tega samo v zlatu v blagajnah s primom 1.628,26 (plus 0,04), skupno kritje 30,04 (prejšnji izkaz 30,03), od tega samo v zlatu 27,71 (27,70%).

Naši kliringi

Tedenska poročila, ki jih objavlja naša Narodna banka, o stanju kliringov, se nanašajo samo na tri države: Nemčijo, Italijo in Bolgarijo, s katerimi smo aktivni. Sedaj pa objavlja Narodna banka v svojem drugem četrtletnem poročilu za 1935 tudi podatke o stanju drugih kliringov. Tako je naš pasivni saldo v prometu s CSR narasel od 106,6 milij. Din (s primom seveda) v začetku četrtletja na 182,5 milij. Din. V prometu s Francijo je francoski saldo padel od 84,8 na 82,9 milij., v prometu z Belgijo od 9,9 na 9,1 milij. Din. V prometu s Turčijo je saldo varijiral med 1,7 in 2,6 milij., v prometu z Romunijo je narasel od 0,9 na 2,3, s Poljsko pa od 3 na 4,3 milij. Din. Naši aktivni saldi so torej še vedno znatno večji kot pasivni. Nimamo pa podatkov o grškem kliringu.

Zadružna gospodarska banka

V »Službenem listu« je objavljen odlok ministra trgovine in industrije o zaščiti Zadružne gospodarske banke, po katerem je banki dovoljen odlog plačil za 6 let, nadalje sanacija na ta način, da se 1. zniža delniška glavnica od 12 na 1,2 milij., 2. da se 40% vseh terjatev vlagateljev in upnikov, po stanju dne 10. aprila 1934, v kolikor niso izvzeta po uredbi od pretvoritve, t. j. okoli 90 milij. Din, pretvori v posebni rezervni fond, ki se ima v aktivni pokrili z izločenimi dubiozami po izvršenih definitivnih odpisih s ceutivjo v istem znesku, katere bo imel poseben rezervni fond in 3. da se na breme stare terjatve s prostovoljnim vpisom Zadružne zveze v Ljubljani izvrši emisija prioritietne glavnice v znesku 18,8 milij. Din s prvenstveno 4% dividendo. Nadalje je prevedena tudi valorizacija nepremičnin za porabo banke v Ljubljani, Mariboru in Sibeniku od knjizne vrednosti 4.808.800 na 9.637.184,40 Din. Obrestna mera za stare vloge od 10. aprila dalje znaša 2% brutto.

cenitev pridelka pšenice. Po uradnih podatkih je dala letošnja letina pšenice 18,5 milij. met. stotov, kar je 1,9 milij. stotov manj kot lani in 3,2 milij. stotov manj kot povprečje zadnjih 10 let.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Stingl Franca, trgovca v Dobrovniku v Prekmurju, narok za sklepanje poravnave 5. oktobra, oglašiti se je do 30. sept., nudi 40%.

Vsak, kdor potuje v času od 5. do 16. septembra v Ljubljano, se zamore peljati za polovično vozino, če svoje potovanje veže z obiskom jesenskega velesejma v Ljubljani, ki se vrši od 5. do 16. septembra t. l. Pri nakupu vozne karte naj zahteva na postajni blagajni posebno železniško izkaznico, ki stane 5 dinarjev. Če obišče potem vselej, mu vozna karta velja za brezplačen povratek.

Znižana vozšina na tramvaju. Uprava splošne maloželezniške družbe v Ljubljani je dovolila znižano vozino po cestni železnici udeležencem Ljubljanskega velesejma za čas od 3. do 18. septembra t. l. na podlagi sejske legitimacije. Voznja na progi proti St. Vidu stane 2 Din, na mestnih progah pa, brez ozira na prestop, enotno 1,50 Din.

Razstavniki prostori na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu od 5. do 16. septembra bodo posetnikom dostopni dnevno od 8 do 18 nepretrgoma.

Na letošnjem jesenskem velesejmu naj obiskovalci ne pozabijo na ogled razstave izdelkov iz volne angorskih kunccev. Vsakdo se bo mogel prepricati, kaj vse se da doseči z umno rejo teh kunccev, ki je pri nas še vse premalo upoštevana. Razstava naj bi vzbudila med najširšimi sloji prebivalstva zanimanje za rejo te res dobričeno pasme kunccev.

Borzo Denar

Neizpremenjen je ostal le Curih, narasli so tečaji Amsterdama, Bruslja, Berlina in Pariza, dočim so popustili tečaji Londona, New Yorka, Prage in Trsta.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling narasel na ljublj. borzi na 8,45—8,55, na zagrebški borzi na 8,395—8,495, na belgrajski pa na 8,35—8,45. Grški boni so notirali v Zagrebu 33,25 denar, v Belgradu 33,65—34,35. Angleški funt je nadalje popustil v Zagrebu na 233,65—235,25, v Belgradu pa na 233,70—235,30. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,65 blago, v Belgradu 5,70 blago.

Zurich, 4. sept., Belgrad 7, Pariz 20,20, London 15,2225, New York 307, — Bruselj 51,60, Milan 25,05 Madrid 41,975, Amsterdam 207,575, Berlin 125,35, Dunaj 57,40, Stockholm 78,50, Oslo 76,50, Kopenhagen 67,95, Praga 12,05, Varšava 57,925, Atene 2,90, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,71, Buenos Aires 0,8225.

Ljubljana, 4. sept.: Amsterdam 2958,51—2973,11, Berlin 1754,20—1768,08, Bruselj 734,18—739,24, Curih 1424,22—1431,29, London 216,23—218,29, New York 4335,01—4371,32, Pariz 288,43—289,87, Praga 180,83—181,94, Trst 355,81—358,90.

Vrednostni papirji

Tendencja za državne papirje je bila slabša in so tudi tečaji večidel popustili. Promet je slekprej slab.

Ljubljana: 7% invest. posojilo 80—81, agrarji 45,50—46,50, vojna škoda promptna 371—373, begluške obveznice 64,50—65, 8% Blerovo pos. 82—84, 7% Blerovo pos. 73—75, 7% posojilo Drž. hipot. banke 76—79, 7% stab. pos. 80 bl.

Belgrad: Državni papirji: 7% invest. posojilo 82,50—83, vojna škoda promptna 370—371 (370), 12, 370 den. (370), begluške obveznice 66,50—67 (67, 63,75), 8% Blerovo posojilo 82,50 den., 7% stab. pos. 82—82,50. — Delnice: Narodna banka 5900 den., Priv. agrarna banka 234—235,50.

Zagreb: Državni papirji: 7% invest. pos. 80,50 den., agrarji 45 den., vojna škoda promptna 369,50

Tvrška Stanko Florjančič
železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmatskem mostu, odprodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehtnice itd., po najnižjih cenah (vzvod skozi dvo-rišček). — V račun se vzame tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

Posteljne mreže
v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdeluje in sprejema v popravilo najceneje P. Strdulec, Gosposvetska 13. Kolizej —

Najfinišne štajersko čajno maslo
ovčji sir, Paški sir ala parmezan, sir v hlebčkih kg 10 Din
Černe Oskar, Ljubljana, Sv. Petra c. 35

Prodaj
več dekliskih oblek od 5 leta in damskih jesenskih pod lastno ceno Mihaliček, Stritarjeva 7/III. (I)

Za šolarje
dobre in cenene obleke - si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (I)

do 370,50, 9. 368—371, 10., 11., 12. 371 bl., begluške obveznice 63,50—64,25, 8% Blerovo pos. 82,75—83,50 (83, 84), 7% Blerovo posojilo 73—74, 7% posojilo Drž. hip. banke 75 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 232 den., Trboveljska 95 den., Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120 den.

Žitni trg
Novi Sad, 4. sept. Koruza bč. in srem. 93—94; Ban. 92—93. — Vse ostalo neizpremi.
Tendencja vzdržana. — Promet srednji.
Poročilo o hmelju glej drugo stran.

Vabilo na izred. obč. zbor

Zadružne elektrarne v Ormožu r. z. z. o. z., ki se bo vršil v ponedeljek 16. sept. 1935 ob pol osmih zvečer v dvorani Kletarskega društva v Ormožu.

Dnevni red:
1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega obč. zbora.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Razprava ter sklepanje o likvidaciji zadruge.
4. Slučajnosti

Pripomba: V primeru, da občni zbor ob pol osmih zvečer ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu § 26 pravil ob osmih v istih prostorih in po istem dnevnem redu 2. občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu zastopanih deležev.

Teško je z nami konkurirati!

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

Prostovolj. javna dražba

vinogradniških posestev pokojnega Malusa Ivana na Bizelskem se bo vršila v četrtek, dne 19. septembra t. l. ob 9 dopoldne v notarski pisarni v Brezicah. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled vsak delavnik med uradnimi urami prav tam. Pojasnila daje sodni poverjenik Lesar Josip, notarski namestnik v Brezicah

Šolske potrebščine
po najnižjih cenah nudi
trgovina **H. NICMAN** Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Pohištvo Malensek
DRAVJE 174 - LJUBLJANA
Tramvajška postaja - Pri slepem Janezu

Neveste in drugo občinstvo vabim na ogled moje **lastne velike razstave pohištva** v novootvorjeni tovarni. Obiščite najpoprej velesejem, nato prosim pa menel Moj princip: Najboljši material, najmodernejša metoda, vsaka garancija in brezkonkurenčne cene. Interesenti se pripeljejo z luksuz-avto v tovarno in nazaj brez vsakih stroškov in zaveze.

Triumph najpopolnejši štedilnik

Okusen štedljiv a poceni

izdelek

Osješke livarne železa in tovarne strojev d. d. Osijek

Nenadoma nas je zapustil naš preljubljeni soprog, brat in stric, gospod **IVAN NOVAK** svetnik direkcije državnih železnic v Zagrebu

Pogreb nepozabnega se bo vršil v četrtek, dne 5. septembra t. l. ob 16 iz mitvaške veže tukajšnje splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ohranimo mu blag spomin.
Ljubljana-Zagreb, dne 4. septembra 1935.

Zalujoči ostali.

Danes otvoritev Ljubljanskega velesejma

Vabimo na ogled lepih razstav

Joseph Conrad:
Na morju (Mladost.)

To se ne bi moglo dogoditi nikjer drugje kakor na Angleškem, kjer ljudje in morje prehajajo, rekel bi, drug v drugega — kjer posega morje v življenje večine ljudi ter vedo ti marsikaj ali pa vse o morju, bodisi glede zabave, potovanja ali pa zasluzka.

Sedeli smo okoli mahagonijeve mize in gledali, ko smo se s komolci oprali nanjo, odseve steklenice, kozarec rdečega vina in svojih obrazov. Bili smo: ravnatelj neke trgovske družbe, knjigovodja, odvetnik, Marlov in jaz. Ravnatelj je bil svoj čas mornar pri trgovski mornarici, knjigovodja je služil štiri leta na morju, odvetnik — toryjec trdega kova, prijatelj Visoke cerkve, nad vse dobra stara korenina, vzor poštenja — je bil glavni uradnik pošte za vzhod, v onih dobrih starih časih, ko so bili poštni brodovi vsaj na dveh jarcholih še opremljeni z jadri in so navadno pred kakim krasnim monsunom, z zgoraj in spodaj povezanimi jadri pripluli v kitajsko morje. Vsi smo bili začeli karijero pri trgovski mornarici. Spajala nas je močna vez pomorstva kakor tudi tovarištvo na ladjah, česar ne more nadomestiti nikakršno še tako veliko navdušenje za jahanje, krizarjenje itd., kajti to služi zgolj življenjski zabavi, ono pa je življenje samo.

Marlov (zdi se mi vsaj, da je tako izgovarjal svoje ime), je pripovedoval zgodbo, ali rajši bi rekel, kroniko neke svoje morske vožnje.

»Da, videl sem nekoliko vzhodna morja; najbolje pa se spominjam svoje prve plovbe po njih,

Znano vam je, tovariši, da so neke vožnje kakor nalašč namenjene razširjenju življenjskega obzora in bi mogle veljati za nekak simbol življenja. Človek se bori, dela, peha v potu obraza, da bi se malone končal, in se včasih res konča, ko si prizadeva nekaj izvršiti — pa ne more. To pa nikakor ne po svoji krivdi. Kratko malo, ničesar ne more storiti, niti česa velikega, niti česa malenkostnega. — prav nič pod božjim soncem — ne more se niti poročiti ali pa spraviti kak nesrečen šest-stotonski tovor premoaga v namembno luko.

To je bila res v vsakem oziru spomina vredna zadeva. Saj je bila moja prva vožnja na vzhod in sem bil ta čas prvokrat drugi ladijski častnik; bilo pa je tudi prvo poveljstvo mojega kapitana. Dovolite mi omeniti, da mu je bil že čas za to. Mož je imel že dobrih šestdeset let; bil je majhne postave, ne posebno ravnoga brbta in upognjenih ramen, eno nogo je imel bolj krivo kakor drugo, videti je bil čudno zvit in sključen, kar opazite čisto pri ljudeh, ki delajo na polju. Obraz mu je bil spodaj stisnjen — brada in nos sta mu siliha nad vdrtimi usti na stik — in obdan od vneca jeklenosivoga puha, ki je spominjal na bombažasti s premogovim prahom posut podbradni trak. In v tem svojevrstnem obrazu so tičale sinje oči, ki so bile pa čuda deška in so imele tisti nedolžni teraz, ki ga obranijo nekateri čisto navadni ljudje po nekem redkem notranjem daru srčne preprostosti ter dušne dobrote do konca svojih dni. Bila mi je res pravna zagonetka, kaj ga je pripravilo k temu, da me je sprejel. Prišel sem bil nanoreč z neke krasne avstralske brzoveslače, na kateri sem bil tretji častnik, on pa je imel, kakor je kazalo, nekakšne predsodke do krasnih brzoveslač.

čes da so aristokratske in gosposke. Rekel mi je: »Vedite, da boste morali na tem brodu pošteno delati.« Odvrnil sem, da sem moral delati na vsaki ladji, na kateri sem bil. »Oh da, ali to je nekaj čisto drugega, pa vi gospodje z onih velikih ladij... kaj bi tam! Upam pa, da boste zmogli. Pridite jutri.«

Prišel sem drugi dan. To je bilo pred dva in dvajsetimi leti, ko mi je bilo ravno dvajset let. Kako hitro mine čas! To mi je bil eden najsmrečnejših trenutkov v življenju. Pomislite! Prvikrat drugi ladijski častnik — pravi neodvisni častnik! Za nobeno premoženje se ne bi bil odrekel svojega novega imenovanja. Moj tovariš me je skrbno ogledoval. Tudi on je bil star mornar, toda drugačnega kova. Imel je rimljanski nos, snožnobe dolgo brado in ime mu je bilo Mahon; zahteval pa je, naj bi to ime izgovarjali Mann. Imel je dobre zveze, ali sreča ga je nekam črno gledala, pa ni mogel napredovati.

Kapitan je več let opravljal obrežno službo, potem je bil v Sredozemskem morju, a nazadnje pri Zpadnoindijski trgovski mornarici. Nikoli še ni bil jadrnal okoli Rta. Pisati je znal komaj za sifo in sivo sploh ni bilo do pisanja. Oba sta bila kajpada izborna mornarja, pa sem se počutil med tema starina pomorščakoma kakor fantek med dvema dedoma.

Tudi naša ladja je bila stara. Imenovala se je »Judea«. Čudno ime, kaj ne? Bila je last nekega Wihnerja, Wilcoxa — ali kakor se je že pisal, toda njen lastnik je gospodarsko propadel in umrl že pred dobrimi dvajsetimi leti, zato nas njegovo ime malo zanima. Ladjo so pripeljali za dolgo časa v Shadwell Basin. Lahko si mislite, kakšna je bila. Sama rja, prah in nesnaga; sajasta zgoraj,

umazana na palubi. Zdelo se mi je, kakor da sem prišel iz palače v napol podrti kolibo. Imel je kakih štiri sto ton težo, enostaven vijak, leseno kljuko pri vratih, veliko širikotno krmo in niti trohice medli. Pod njegovim imenom z velikimi črkami na krmi je bila skupina polžastih izrezlin z odrti požloto ter nekak raj z geslom »Vzdržati ali umreti«. Dobro se še spominjam, kako mi je to geslo prevzemalo domišljijo. Nekak romantičen nadih je bil v tem, nekaj, zaradi česar sem vzljubil to staro plavačko — nekaj, kar se je prilegalo moji mladosti!

Odpluli smo iz Londona s pritežjem — pritežjem peska — da bi v neki severni luki natočili premoaga za v Bangkok. Bangkok! Drgetal sem od veselja. Šest let sem bil že na morju, pa sem videl samo Melbourne in Sydney, zelo prijazna kraja, mična, krajca po svoje — toda Bangkok!

Pod jadri smo se pririli iz Temze, z nekim severnomorskim krmljarjem. Ime mu je bilo Jermyn. Ta človek se je navadno ves božji dan mugal po kuhinji in sušil svoj žepni robček pred pečjo. Kakor je kazalo, ni nikoli spal bil je cemerom in nakonec osnuje se mu je neprestano blestela solza, kakor da je bil nekoč nesrečen, ali da je bil vpraj lačar nesrečen, ali pa, da je šele priokoval nesreče — kraikomajlo, mož ni mogel biti srečen, razen če je bilo kaj narobe. Bil je nezupen do moje mladosti, moje zdrave pameti in moje pomorske vede, pa si je šel za dolžnost, kazati to na stotero malenkostnih načinov. Reči snem, da je imel prav. Zdi se mi, da sem tedaj res kaj male znal in da ne znan mnogo več niti sedaj; vendarle čutim vse do danes nekakšno mržnjo do tega Jermyna.

(Dalje prihodnjije.)

OTVORITEV

Danes se v Ljubljani, na Miklošičevi cesti 30, otvori radio - salon

SIERA

holandski proizvod

Nudi Vam:

Najnovejše pridobitve na polju radio-tehnike

Vse valovne dolžine

Najugodnejše plačilne pogoje

Veliko skalo z imeni posameznih postaj

Glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovino

Bruno Klemenčič

Ljubljana, Miklošičeva cesta 30

Telefon 35-58 — Brzjavi: Siera-Ljubljana

Aparati so razstavljeni na Velesejmu paviljon „F“

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka politna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Za šolo

mamo veliko izbiro šolskih torbic, nahrbtnikov, aktovk, map, peresnic in drugih šolskih potrebščin. Dalje čevlje in obleke po izredno nizkih cenah.

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Službe iščejo

17 letno dekle

želi službo pri krščanski družini. Zna nekoliko kuhati. Gregorčičeva ulica 10/L. (a)

Mlajše dekle

pridna in poštena, vajena vseh del, išče službo služkinje ali sobarice. Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 2131. (a)

Mlad fant

pošten, izučen klepar, 18 let star, vešč nemščine - želi primerno službo v Mariboru. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 2131. (a)

Trgovski pomočnik

mešane stroke, z odličnimi referencami, star 22 let, vojašine prost - želi nameščenje v mestu ali na deželi. Ponudbe upravi »Slov.« v Celju pod »Trezen - nekadilec«. (a)

Prodajalko

zanesljivo, vestno, izučeno izključno v čevljarstvu trgovini, takoj sprejememo. Istotam sprejememo tudi vajenke. Predstaviti se v petek od 8—11 dopoldne. Tomšičeva 7. (b)

Mlajše dekle

sprejemem takoj k otroku in v pomoč gospodinj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10800. (b)

Službo dobe

Strojepiska

ki zna slovensko steno-grafijo in francoščino, se sprejme za krajšo dobo. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Steno-grafija« št. 10783. (b)

Hlapca

pridnega, iščem h konjem. Naslov pove uprava Slovenca št. 10822. (b)

Prikrojevalec

in prešivalka se sprejmeta. Prvo vrstna moč. Robinšak, Maribor, Produkcija čevljev. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Gotovino

v vsaki višini, proti prvovrstni vknjižbi na zelo rentabilno hišo v Ljubljani iščem in plačam visoke obresti. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Varnost« št. 10779. (d)

Dijaki

Dijakinje

sprejememo v dobro oskrbo. - Petrič, Rožna dolina, cesta V, št. 10. (d)

Dva dijaka (-inji)

ali sestro in brata sprejemem v vso oskrbo. Tonka Grčar, Gradišče štev. 14. I. nadstr., Ljubljana. (d)

Stanovanja

Sobo, kuhinjo

in pritlikline oddam v novi hiši. Tovarniška štev. 25. Moste. (c)

Neopremljeno sobo

s posebnim vhom oddam s 1. oktobrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10826. (c)

Prazno sobo

solnčno, oddam zakoncem. Dolenjska cesta 28. (c)

Opremljena soba

solnčna, s posebnim vhom, z vso oskrbo ali brez — se odda. Erjavčeva 4, pritr. desno. (c)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Odpadke železa

kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po najvišjih dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič — Maribor, Tattenbachova ulica 14. (k)

Prodamo

NOGAVICE, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Pisalni stroj

»Remington«, še nov, poceni prodam. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 10814. (l)

Betonsko

in vse drugo železo, pločevino vseh vrst, trboveljski cement, vodovodne cevi, črpalke, štedilnike, peči, kotle, gonilna jermena, poljedelske stroje, kuhinjsko posodo, obrtniško orodje, okovje za pohištvo in vsakovrstno drugo železnino, čebelarstvo potrebščine, razstreljiva Vam nudi po nizkih cenah Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

CITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENCA«

Delavci pozor!

Kožarski pomočniki in delavci na čevljarstvih strojih se takoj sprejmejo.

Ponudbe na: Tovarna kož in čevljev Andrej Jakil, d. d., Karlovac.

ZAHVALA. Za vse dokaze globokega sočuvstvovanja z nami v naši nezmeri boli, ob prebrdki izgubi predobrega soproga, ljubljene brata in najboljšega strica, gospoda

Franca Komatarja

nadpaznika v pokoju

za obilico prekrasne cvetja in vencev, za vso tolažbo med boleznijo pokojnika, vsem in vsakemu posebej izrekamo našo najpriskrbnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, zlasti preč. g. župniku dr. P. Modestu Novaku za tolažila sv. vere, g. ravnatelju Cirilu Dolencu, preč. g. kuratu Viktorju Šegi, vsem sorodnikom, prijateljem, stanovskim tovarišem pokojnika in znancem za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji poti. Bog plačaj vsem stoteri!

V Ljubljani, 4. septembra 1935.

Zalujoča soproga Terezija in nečakinja Ivanka.

ŽIMO

za žimnice od preproste do najfinejše vrste kupite najceneje pri tvrdki

J. KNIFIC, tovarna za žimo

STRAŽIŠČE pri Kranju

Telefon Stražišče št. 2

Na velesejmu paviljon „F“!

Tinčkove in Tončkove prigode

120.

Primožek in Tinček kramljata dalje.

Medtem, ko je roparski črnuh Tončka ugrabil, sta Tinček in Primožek nič hudega sluteč kramljata dalje. Se na misel jima ni prišlo, da bi se utegnilo Tončku kaj hudega pripetiti.

Tinček je venomer govoril samo o zakladu, za katerega je vedel Primožek.

»Primožek, če je res, da je vsa votlina polna dragotin, smo na konju! Postali bomo tako bogati, da si bomo lahko kupili ves svet!

Inserirajte v „Slovenca“!